

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VEDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Rövidített betű sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. n.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:

STAUBER JÓZSEF

Szerda, augusztus 23.

Mai számunk főbb közleményei:

- A Nap megrendszabályozása.
- „Az ország nyugalmát akar.”
- Letartóztatták a kapitány leányát.
- Nyilatkozik Eszterházy Károly gróf ügyvédje.
- Keresik az aradi színház hárfáskisasszonyát.
- Öngyilkos hivatalnok.
- Borbély és fodrászkongresszus Aradon.
- Halál a pásztorórán.
- Megkezdődött az adókvetés.

A megvont kolportázs.

Arad, augusztus 22.

A sajtószabadság tagadhatatlanul sokkal komolyabb ügy, mintsem hogy obstrukciós tésztát legyen szabad gyurni belőle. Ha elgondoljuk, mi minden szolgált arra, hogy egygyel több névzerinti szavazást tarsanak s hogy két-három rőffel hosszabbra nyujtsanak egy lélektelen beszédet: akkor a sajtószabadság, ha csakugyan veszélyben lenne, rossz fölkarolókra akadt.

A Nap ügye tette változatossá az obstrukciót tegnap és ma. Erről az ügyről elmondtuk a magunk véleményét. Nem tartjuk helyesnek a főváros alpolgármesterének végzését, a melylyel a kolportázs jogát megvonta ettől az ujságtól, megvonta pedig egy oly cikk miatt, amelyért a királyi ügyészség királlysértési pört indított a lap ellen. Nem az ujságot féltettük a büntető eljárás ellen, amelyet az durva, sőt a durvaságon is túljáró hangján írott cikke miatt alaposan megérdemelt. Ha az izlés és a tisztességes

hang ellen elkövetett vétségeket akár a királyi ügyészségnek, akár a közigazgatási hatóságnak üldözni kellene, akkor ez a lap rég megérett erre a büntető eljárásra. A helytelen dolog az, hogy a közigazgatási hatóság gyakorol megtorlást olyan deliktumért, amelynek minősítése és megítélése egyes-egyedül bírói hatáskörbe tartozik. Ugyanezért nem helyeselhető, hogy ez okból a pályaudvarokon az említett ujság árusítását megtagadják. Igaz, hogy erre ép a koalíció, a mostani obstruktorok által körülrajongott kormány szolgáltatott példát azokkal az ujságokkal szemben, amelyek nem is a királyt sértették, hanem a koalíciós kormányról irtak kellemetlen dolgokat. De a rossz precedens nem való okvetlenül arra, hogy kövessék.

A budapesti bulvár-ujságon sérelem történt és azok az ujságíró- és kiadó-testületek, amelyek akár csak kari, akár magasabb érdektől a sérelmet magukévé tették, tudni fogják, hogy az orvoslást hol keressék. Egyet azonban konstatálni kell: A Nap utcai elárulásának megvonása nem jelent oly nemzeti sérelmet, hogy azért jogosult lenne a törvényhozás munkáját megállítani, a parlamentet felforgatni, képviselőházi barrikád-harcot fölvenni. A sajtószabadság? Nos, a sajtószabadság és kolportázs nem jelentenek okvetlenül egyet. Ausztriában nincs kolportázs, s az osztrák sajtó egész jól, a haza és a közérdek

teljes kielégítésére teljesítheti hivatását. Nem mondjuk, hogy nálunk ne legyen; ha pedig van, legyen annak minél kevesebb, vagy éppen semmi korlátja. Ha azonban egy ujsággal az a baleset megtörtént, hogy egy darabig a rikkancsok nem kiálthatják a nevét: e miatt az országtól nem lehet kívánni, hogy szünjék meg minden mással törődni, minden mással foglalkozni, az ország érdekeinek hivatott őrei pedig csak ennek az egy ügynek szenteljék minden idejüket, energiájukat és szónoki tehetségüket: ez, ha a bajba jutott ujság kívánná, szerénytelenség, ha pedig mások, hát igen erős túlzás.

Ha a sajtószabadságon csorba esett, azt mindenesetre könnyebben fogja elviselni, mint a Polónyi Géza igazságügyminisztersége alatt történt lapelkobzásokat, s Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter rendeleteit, amelylyel a vasuti elárulásból két-három lapot kizárt. Pegig ezek kormány-érdekből, igazabban: kormány hiúságból történtek; a mostani eset pedig a királyi méltóságon esett inzultus miatt, amely ellen a törvények egyébként is kivételes szigorúságot statuálnak. Az obstruktorok kihasználják a sajtószabadság ügyeit, de nem használnak neki. Ha még rendes, komoly parlamenti vitát szakítottak volna félbe e miatt, akkor talán elhinnők, hogy a sajtószabadság kedvéért történik, s hogy igazán nagy, nemzeti sérelem történt. Így azonban az obstrukció változato-

Az eltévedt levél.

Írta: Knobloch Jolánka.

I.

Tisztelendő Uram! Rettenetes lelki tusát vivok önmagammal s midőn e sorokat papírra vetem, számoltam mindennel, az élettemmel is. Hogy kérésemet megértse Tisztelendő Uram, engedje meg, hogy elmondhassam az én életem szomorú történetét:

14—15 éves lehettem, mikor a sors összehozott egy fiatalemberrel, akinél jobbat, drágábbat sohasem ismertem. Még csak mondhatni, gyerek volt — 22 éves. Megszerettük egymást, mint két gyereket, nem szerelemmel, de inkább szeretettel, gyermeki lelkünk egész ragaszkodásával, testvéries melegével. Így volt az egy évig; akkor őt elhelyezték hivatalából s el kellett mennie. Sirtünk mind a ketten az elválásnál s ő megígérte, hogy visszajön érettem.

El is jött egy fél év múlva — mely időig mi leveleztünk. Szomorú, könnyes szemmel mondta, hogy eljött értem, de szívbarajos, szív-göröse van s nem volna lelke tönkretenni az én életemet azzal, hogy engem magához kössön. Azt hitte ugyanis, hogy én már akkor nem tudnám szeretni; de én még csak akkor szerettem meg igazán, mikor az elvesztésétől remegtem. Sirva borultam a keblére s kértem, hogy szeressen továbbra is, tegyen magáévá.

Csak akkor ébredt föl bennem a szerelmes nő, a párját féltő vad.

Ezt a nagy ragaszkodást látva, ő is sirva fakadt s megfogadta, hogy örökre szeretni fog s magáévá tesz. Gyerek eszünkkel nem is tekintettük ezt komoly akadálnak, de mikor a szüleim meghallották, tudni se akartak a házasságról többé; elmondták az orvosnak, aki egyenesen megtiltotta ezt a házasságot.

Megint el kellett válnunk s most már örökre. Megfogadtam neki, hogy máshoz nem megyek férjhez soha. Le nem írhatom azt a fájdalmat, amit éreztünk a sors kegyetlen csapása miatt. Mint egy kivert kutya, bolyongott ő naphosszat a házunk körül, éjjeli zenét adott minden éjjel; az ablakomra borult s úgy zokogott. Én meg bent a szobámban sirtam éjtel napot. Elment... Egynehány levelet még váltottunk, aztán azt is elhagytuk, hogy könnyebb legyen a feledés. Azóta én is csak felejtetek...

Hogy senki ne tudjon a szenvedésemről, vig voltam, kacagtam, mulattam s rögeszmém-mé vált: minden férfit elbolondítani. Sikerült is részben, de mikor láttam, hogy valaki komolyan kezd szeretni, kiábrándítottam én magam.

Végre most menyasszony lettem. A vőlegényemben fölfedeztem hasonló lelkü tulajdonságokat, amilyen bennem is volt: a zenekedvelés, a virágok iránti szeretet, a költészet

iránti rajongás stb. stb. neki ígértem tehát a kezemet. Hogy azonban mégis csak a régi volt előttem, azt mondani sem kell.

Sokáig hirt sem hallottam róla, egyszer azonban levél érkezett s azt írta bennem, hogy megakar válni az élettől, el is bucsuzott levelemben tőlem. Mint írta: szíven lőtte magát s nekem nem volt szabad sirnom, nem küldhettem egy szál virágot se a sírjára. Vig s látszólag könnyelmű voltam, beszéltek is rólam eleget, de nem bántam. Testem, lelkem tiszta s fehér maradt; hü voltam hozzá mindig s hogy nem is sejtették a harcot lelkemben, annak örültem; ezt akartam.

De most már tovább nem bírom, most már vezekelnem kell a látszólagos jókedvért, az emberek szemében, ha könnyelmű voltam, ezért bűnhődnöm kell. Kérdelem Tisztelendő Atyámat: mit kell tennem, hogy lelkemben a megrendült egyensúlyt helyre hozhassam? Mit tegyek Tisztelendő Uram? szenvedésem végtelen! esedezem egy jó szó vigaszért.

II.

Igy hangzott a levél tartalma, mit borítékba téve a parochiára küldött az írója, egy 20 éves virágzó szépségű, szomorú tekintetű leány. A levél azonban nem a főtisztelendő ur kezéhez jutott — mert ő nyaralni ment idült reumáját reperálandó — hanem az őt helyettesítő Chrisosthom páterhez, kik ellő komolyság-

sabb, néhány napra hangosabb lett; s ha félre is vetik a harangokat: semmi sincsen olyan veszedelemben, hogy a miatt komolyan meg kellene ijedni.

A Nap megrendszabályozása.

— A képviselőház ülése. —

Lárvirati tudósítás.

Budapest, augusztus 22

A képviselőház mai napját az ellenzék A Nap című újság dolgainak vitatásával töltötte el. Az ülés megnyitása előtt *Justh Gyula*, *Batthyány Tivadar gróf*, *Hock János*, *Kun Béla*, *Lovász Márton* és mások fölkeresték *Berzeviczy Albert* elnököt és engedelmet kértek tőle arra, hogy napirend előtt felszólalhasanak és szóvá tehesék A Nap utcai elárúsításának megszüntetését s ugyane lapnak a pályaudvarokról történt kiutasítását. Az elnök a kért engedelmet megtagadta, arra való hivatkozással, hogy a kérdés *Batthyány gróf* tegnapi interpellációjával s a miniszterelnök nyilatkozatával a Ház részéről el van intézve.

A *Justh*-párt nem nyugodott meg az elnök intézkedéseiben, hanem elhatározta, hogy zárt ülést kér s azon fogja megvitatni A Nap ügyét. Az elnök a zárt ülést elrendelte.

A munkapárton nagy méltatlankodást keltett a baloldali eljárása és sokan azt hangoztatták, hogy a többségnek még pusztán jelenlétével sem lehet asszisztálnia ebben a dologban. Maga *Tisza István gróf*, akit hívei megkérdezték a folyosón, bemegy-e a zárt ülésre, így nyilatkozott.

— Nem megyek én. Ti se menjetek be. Hadd mulassák ki magukat.

Mikor aztán a zárt ülés megkezdődött. *Kende Péter* a munkapárt nevében kijelentette, hogy ők hívei a sajtószabadságnak, a zárt üléshez azonban nem járulnak hozzá: ezután az egész párt kivonult a teremből.

A baloldal néhány ellenzéki nyilatkozat elhangzása után úgy akarta visszatérésre kényszeríteni a többséget, hogy megállapította a Ház határozatképtelenségét, mire a zárt ülést felfüggesztették. Így ment ez aztán az egész

gal, mit sem sejtve bontotta föl a levelet, gondolva, hogy valami boldog szülőkhöz keresztezőbe hívják, vagy talán egy istenfő, agonizáló jámbor léleknek kell az utolsó kenetet föladni, hogy földi bűneitől megtisztulva indulhasson a magas hatalmak Úrának szentséges színe elé.

A levél különös kezdete meglepte *Chrisosthom* pátert, aki most már az irást ismerősnek vélte. Mohón olvasta a levelet. Homlokára gyöngyöző verejték cseppek ültek. Az ifju pap keresztet vetett magára e fölkiáltással: *Jézus légy velem! Micsoda játék ez, ki küldte ezt, ki tud az én regényemről? Az aláírásra esett tekintete s most még több zavaros gondolat-lagyában, kereste az összefüggő, kivezető fonalat, e labirinthból, melybe e pillanatban jutott. Kezébe vette a levelet és végig olvasta. Most már értem, mindent értek. Igen. A gondolatok kavargtak az agyában.*

Szerettük egymást s nem lehattunk egymáséi; nem engedte a lelkiismeretem, hogy szerencsétlenné tegyek egy családot, leandott családomat — teljesíttem tehát atyám régi óhaját: szerzetesnek mentem, azon nap mikor felszenteltek, levelet irtam, hogy bucsuzom az élettől s öngyilkos leszek. Azóta hírét sem hallottam s jme most e levél a történeteket elidőm tárja. Ó az; menyasszony lett s meghasonlott önmagával, hogy fogadalmát nem tartja meg... szegény leány!

Chrisosthom páter szobájába vonult s áhitatosan imádkozni kezdett. Már alkonyatra tért

ülés alatt; hol megnyitották, hol felfüggesztették a zárt ülést. Így ment ez egész két óráig.

Berzeviczy elnök az ülést fél 11 órakor megnyitja.

A jegyzőkönyvet hitelesítik.

Elnök több kérvényt mutat be az általános választójog mellett és a véderőjavaslatok ellen. Javasolja, hogy a kérvényi bizottsághoz utasítás anek.

Ráth Endre ellenindítványt nyújt be, azt javasolván, hogy a kérvények a pénzügyi és közigazgatási bizottsághoz is utasítsanak.

Elnök jelenti, hogy husznál több képviselő a kérvények hovátasítására vonatkozólag névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kéri.

Ezután az elnök jelenti, *Bakonyi, Hock, Polónyi, Ráth, Kun, Huszár Károly* és *Papp Zoltán* képviselők engedélyt kértek tőle arra, hogy A „Nap” vasúti elárúsításának betiltása ügyében napirend előtt felszólalhasanak. Ő ezt az engedélyt nem adta meg. A házszabályok értelmében az illető képviselőknek joguk van erre nézve a Ház határozatát provokálni. Az elnök azután felteszi a kérdést: szavazásra. A többség az engedélyt a nevezett képviselők felszólalására nem adta meg.

Most az elnök jelenti, hogy husznál több képviselő zárt ülést kér, amit az elnök azonnal el is rendelt.

(A zárt ülésben)

csak nyolc munkapárti van jelen, a többi ellenzéki. Az első szónok:

Bakonyi Samu, aki azt mondja, hogy a sajtószabadság sokkal fontosabb, mint a véderőjavaslat. A sajtószabadság alkotmánybiztosíték. Szóls is tiszteli a király személyét, de az alkotmányt még többre becsüli. Erősen támadja a polgármestert és a kereskedelmi minisztert a „Nap” ellen tett intézkedésekért. Bejelenti, hogy a legerősebb küzdelemre kész az ellenzék a sajtószabadság érdekében. A mai állapot szerint csak a kávéházi publikum kap lapot, a szegény nép nem. Az utcai elárúsítás feltélenül a sajtó joga, mert kolportázs nélkül el sem képzelhető a sajtószabadság. Az újságarúsítók helyzete is rettenetes. Amíg külföldön már repülőgépeken szállítják a lapokat, addig a miniszterelnök III. Napoleon korabeli állapotokat akar teremteni. Ez az eset nyílt visszaállítás a cenzurának. A polgármester csak eszköz volt a miniszterelnök kezében. III. Napoleon csak harmadszori figyelmeztetés után szüntette be a lapokat és a kormány fárizeus módon a sajtószabadság barátjának mondja magát. Hivatkozik francia történelmi példára. Most is zárt ülésen foglalkoznak a sajtóval, melylyel nyílt ülésen kellene foglalkoznunk. Minél jobban kiterjesztjük a népjogokat, annál

az idő s ő még mindég imazsamolyán térdelt. Képzletében megújult egy-egy homályos kép: egy kis kék ruhás szőke lányt látott egy picike kis virágos kertben, szorgalmasan kézimunkált, majd saját magát látta félszeg modulattal, tekintettel, amint két szál buzavirágot átnyújtott — a kis lány kedvenc virágát — s azután egy kótalapot, melyen saját szerzeményü dala volt:

„Buza virág, buza kalász, sohasem nőtt egy száron
Kökény szemü szőke kis lány, nem lehetsz a párom.
Buza közül kitépik a buzavirág szálát,
Hej galambom ha más vesz el, sirba visz a bánat.”

Álmodozásából föleszmélve, hideg komolysággal vette fontolóra helyzetét: válaszolnia kellett a leánynak, mint egyedüli, akinek kötelessége a kétségbeesett lelket megvigasztalni s életkedvet önteni a már-már másvilágot kereső lény csüggedt lelkébe.

Egy szenvedő Madonna arcot ábrázoló képet vett elő imakönyvből s átszellemült arccal, hivatásának teljes tudatában a szentkép fehér oldalára ezt írta:

Gyermekeim! A legnagyobb szenvedések közepette sem szabad elcsüggednie, élni kötelessége, ha nincs is öröme az életben. Legyen jó és vallásos, bízzék Istenben, ki megvigasztalja minden szenvedésében. A Mindenható legyen irgalmas mindnyájunknak. *Páter Chrisosthom.*

nagyobb szükség van a kis sajtóra. Ez a kapcsolása a kormánynak olyan erőszakhoz vezet, mint a melyet *Tisza István* csinált. A miniszterelnök dacára azon ígéretének, hogy nem erőszakoskodik, mégis megteszi azt a parlamenten kívül. Ez a parlament megérett már a kimúlásra és helyet kell adnia a népparlamentnek, amely a közszabadságokat jobban fogja megvédeni tudni.

Kende Péter kijelenti, hogy a zárt ülés kérésére az ellenzéknek semmi oka se volt, ennélfogva a munkapárt azon nem is vesz részt. (A munkapárt és a miniszterek a teremből kivonulnak).

Polónyi Géza: Hónapok óta turnusokra beosztott csonka parlament tanácskozik. Megütközéssel látja, hogy a kormány tagjai kivonultak a teremből. 1848. III. t.-c. alapján követeli, hogy a kormány tagjai a zárt ülésen jelen legyenek. Minthogy az a szándéka, hogy Székely igazságügyminiszter az újságírók bankettjén elmondott beszédét szembállítsa a mostani dologgal, kéri az elnököt, hogy az igazságügyminisztert a terembe hívassa be. Az a tény, hogy a miniszterek kivonultak, az alkotmány egyes arculapsápa.

Elnök: *Polónyit* rendre utasítom. Kijelenti, hogy a zárt ülés határozatot nem hozhat, ennélfogva nincs joga a minisztert a terembe rendelni.

Polónyi Géza: Ha nem kötelessége a miniszternek itt megjelenni, akkor a zárt ülés lényege megdő. Kéri újra az elnököt, a minisztert rendelje be.

Elnök kijelenti, *Polónyi* kérését nem teljesítheti.

Ráth Endre: Kéri tanácskozásképeség megállapítását.

Polónyi Géza csatlakozik a kéréshez.

Elnök: Kijelenti, hogy nem az ő dolga a határozatképeség fölött öröködni, hanem azoké, akik a zárt ülést kárték. (Oriasí zaj tör ki erre, mire elnök elrendeli a Ház megszámlálását. Megállapítják, hogy 31 képviselő van jelen, tehát a Ház tanácskozásképtelen, mire az elnök az ülést 10 percre felfüggeszti.)

(Szünet után)

Berzeviczy Albert elfoglalja az elnöki széket és 10 percig csöngtet. A képviselők nem mennek be a terembe. Az ülést nem tudja újra megnyitni, mire fél óras szünetet rendel el.

Egy órákor újra csöngtetett az elnök a zárt üléshez. Most *Polónyi Géza* ismételte meg a tanácskozásképeség megállapítására vonatkozó kérését. Az ülést újra föl kellett függeszteni, mert nem volt a teremben negyven képviselő. Közben letelt a tanácskozási szünet idő s erre való hivatkozással az elnök az utolsó zárt ülést megnyitva ezt konstatálta s nyomban be is rekesztette a zárt ülést.

Öt perc szünet mulva, végül két órákor nyílt ülésben megállapították a holnapi napirendet s a Ház ezzel szétoszlott.

(A holnapi ülés.)

Az ellenzék holnapra ezt tervezi: Őten ismét engedelmet kérnek az elnöktől, hogy a napirend előtt A Nap ügyében felszólalhasanak. Ha ez engedelmet megkapják, megteszik nyilatkozatukat s a dolgon napirendre térnek. Ha pedig nem kapnak engedelmet, újra zárt ülést kérnek s megismétlik a mai eseményeket.

Tanácskozás a városházán.

Budapestről jelentik: A Nap kolportázs-engedelme dolgában tegnap is, ma is folyt tanácskozás a városházán. *Vázsonyi Vilmos* már kora reggel megjelent a polgármesternél s interveniált az ügy elintézése érdekében. A polgármester határozatát, amelylyel a kolportázs-engedelmet visszavonta, nem volt hajlandó megváltoztatni. Akkor azt a megoldást keresték, hogy A Nap tudomásul veszi a polgármester határozatát, nem főlebbez ellene, de új engedelmet kér.

Mára halasztották a döntést. Időközben azonban a képviselőházban interpelláltak s a miniszterelnök az interpellációra adott válaszban helyeselte a polgármester eljárását. A miniszterelnök válasza megváltoztatta a helyzetet, mert ha a polgármester a miniszterelnök nyi-

latkozata után adja meg az engedelmet, deaválja a miniszterelnököt. Erre pedig a polgármester nem volt hajlandó. A mai tanácskozásnak nem is lett eredménye s a polgármester változatlanul főtartotta az engedelmet visszavonó rendeletet.

Bizottsági tagok körében szó volt arról is, hogy az ügyrend alapján rendkívüli közgyűlés összehívását fogják kérni. A közgyűlés a polgármester határozatát meg nem változtathatja, legföljebb helytelenítheti s elítélheti a polgármester eljárását, aminek az lenne a konzekvenciája, hogy a polgármester és a helyettes-polgármester állásukat a törvényhatóság rendelkezésére bocsássák. Azonban a közgyűlés összehívásának hívei sem igen biznak abban, hogy a törvényhatóság elejtse polgármestereit, sőt ismerve a közgyűlés kedvét, biztosra veszik, hogy a törvényhatóság nagy többsége helyeselni és szankcionálni fogja a polgármester eljárását. Azért valószínűen le is mondanak a közgyűlés összehívásának tervéről.

A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége

ma délben tizenkét órakor a sajtót ért sérelem ügyében rendkívüli értekezletet tartott, amelyen Zilahi Simon elnök távollétében Illés József titkár elnökölt. Lenkei Zsigmond jegyző és Marton Sándor dr. jogtanácsoson kívül megjelent: Barta Manó (Pester Lloyd), Horváth C. Guidó és Légrády Ottó dr. (Pesti Hirlap), Lukács Gyula (A Nap), Márkus Miksa (Magyar Hirlap), Mérei Miksa (Neues Politisches Volksblatt), Neuvelt Gyula (Budapesti Napló), Pajor Mátyás (Egyetértés), Rónai Mór (Független Magyarország), Sebestyén Arnold (Az Est), Szatmári Arnold (Pesti Napló), Sajó József (Budapest és Kis Ujság), Tolnai Simon, Zilahi Dezső (Budapesti Hirlap és Esti Ujság).

Az értekezlet hosszas tanácskozás után a következő javaslatot fogadta el:

A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége a főváros első tisztviselőjének azon határozatát, melylyel A Nap című laptól az utcai árusítási engedelmet megvonta, továbbá MÁV. igazgatósága azon rendelkezését, mellyel a laptól a MÁV. állomásain való árusítás vontat meg, a sajtószabadság elvébe ütközőnek tartja. Egyben mindent elkövet az irányban, hogy a kérdéses intézkedések hatályon kívül helyeztessenek és hogy a sajtótermékek szabad terjesztése mielőbb kifejezett törvényes, intézményes szabályozást nyerjen. A Magyar Ujságkiadók Országos Szövetsége akciót tesz folyamatba azon célra, hogy a MÁV.-nak az ujságsszállító vállalatokkal kötött szerződése revízió alá kerüljön s a szerződés azon intézkedése, mely a MÁV. igazgatóságát arra szorítja, hogy bármilyen laptól a pályaudvar területén az elárusítást megvonhassa, a szerződésből töröltessék.

Az obstrukció ellen. *Trencsénből* táviratoznak: A megye közönsége nagy tüntetésre készül az obstrukció ellen. Tegnap 200 megyebizottsági tag aláírásával a következő beadványt nyújtották be a főispánhoz: Alulírt megyebizottsági tagok aggodalommal látjuk az ellenzéki pártok által rendezett s a képviselőház produktív munkásságát teljesen megakasztó obstrukciót, amely teljesen aláása a parlamentáriszmus tekintélyét s erőszakosan meggátolja számos kormányjavaslat törvényerőre emelkedését, mely az ország fejlődését s megerősödését vannak hivatva előmozdítani. Miután meggyőződésünk szerint Trencsénvármegye törvényhatósági bizottsága elítéli a képviselőházban dúló obstrukciót, tisztelettel kérjük Méltóságodat, méltóztatásod módját és alkalmat nyújtani, hogy vármegyénk ezen fontos politikai

kérdésekre nézve mielőbb megnyilatkozhasson s e célból kérjük, hogy rendkívüli vármegyei közgyűlést sürgősen egybehívni kegyeskedjék. A közgyűlést a főispán e hó 30-ára hívta egybe.

„Az ország nyugalmat akar.“

— Héderváry gróf a helyzetről. —

Lávirati tudósítás.

Budapest, augusztus 22.

A *Frankfurter Zeitung* levelezője a minap Tátralomnicon fölkereste Héderváry Károly gróf miniszterelnököt és hosszabb beszélgetést folytatott vele a politikai helyzetről.

A levelező első kérdése az volt, vajjon hiszi e még mindig a miniszterelnök, hogy vállalkozása erőszak nélkül is sikerrel fog járni? A miniszterelnök ezt felelte:

— Jobban, mint valaha. Az obstrukciónak a legkisebb visszhangja sincs az országban. Egyik vármegye a másik után itéli el.

— S ez egészen tiszta munka?

— Egészen. A hangulat még elkecserelettebb, mint a hogyan az a határozatokban kifejezésre jut. Jelentéseink vannak ellenzéki vármegyékől, ahol a kormánypártba való átlépéssel fenyegetőznek, ha az obstrukció nem ér hamarosan véget. Nekünk van időnk és türelmünk.

— Mindentütt megvan ez az idő s ez a türelem?

— Mindentütt. Ha az urak azt hiszik, hogy ő felsége kifárad és erőszakos rendszabályokat kíván, alábecsülik a felség belátását. A pártban sincsen most már a taktika dolgában véleménykülönbség. Mi nem csinálunk martirokat. A martirok mi vagyunk.

— De hogyan jut ki az ellenzék a zsákutcából, a melybe belejutott?

— Ez voltaképen az ő dolga volna. De én azt hiszem, ha elmúlik augusztus, amely mégis a szünidő hónapja, amelyben nem igen szokás dolgozni, s ha jön szeptember, amikor a gyermekek megint iskolába mennek, mi is szorgalmasak leszünk és szakszerűen fogunk dolgozni. Ez annyit jelent, hogy a vita meg fog indulni. A vita pedig másként nem fejeződhet be, mint a javaslatok elfogadásával. Csak világosan kell szemügyre venni a helyzetet. — A kétéves katonai szolgálatot az egész ország akarja. — A csapatok létszáma fölemelésének szükségét az ellenzéki urak is elismerték, amikor kormányon voltak. Ami nemzeti engedmény elérhető, előbb elérjük, mint az ellenzék. Azt az ürügyet, hogy az általános választójog parlamentje döntsön a javaslatokról, maga az ellenzék is elejtette, amikor kijelentette, hogy harca nem a választóreform ellen szól. E téren azonban az energikus ellenzéki akciónak igen nagy akadály, hogy az ellenzék maga is ugyanezt a reformot akarta megcsinálni, amikor kormányon volt. Marad egy utolsó lehetőség: az ország nincs megelégedve a kormányval s támogatja azt a harcot, melynek a kormány megbuktatása a célja. Ennek azonban ép az ellenkezője áll. Az ország nyugalmat akar s a koalíciós éra csalódásai még ma is annyira megfekszik a gyomrára, hogy a hatalomért való személyi harcoktól elfordul. Hol van itt tehát az az erkölcsi erő, a melylyel meg lehet buktatni a kormányt, mely csak a szükségeset akarja s erős, egységes párt áll a háta mögött?

A levelező ezután kérdést intézett a miniszterelnökhöz a kultuszminisztériumban történtek dolgában, amelyek, szerinte, egy liberális kormányra nézve zavaró hatásuk lehet-

nek. A levelező a miniszterelnöknek e kérdésre adott válaszát, mivel a kultuszminiszter Vázsonyi interpellációjára még nem válaszolt, nem közli s csak annyit mond, hogy Héderváry gróf a kormány helyzetére nézve ezeket az eseteket nem tartja jelentékeny befolyásúnak. A miniszterelnök refrénje: *Az ország nyugalmat kíván.*

A miniszterelnök azután örömet fejezte ki azon, hogy a verseci német főiskolai diákok minapi estéje simán folyt le. A dologgal kapcsolatban ezeket mondotta Héderváry gróf:

— Ezeknél a jó magyar sváboknál szó sem lehet pángermánizmusról. Az embereknek rosszul esik, hogy a községeik régi nevét meg akarják változtatni s kérik a régi nevek meghagyását. Az iskolákban azonban magyarul tanítanak, ám azt is akarják, hogy gyermekeik anyanyelvükön is jól beszéljenek. Hol van itt veszedelem a magyar államra? Hígyje el nekem s mondja meg fenhangon Németországban is, hogy egypár sovinsztán kívül, amilyen minden országban akad, senki sem akarja a magyarországi németeket nemzetiségileg vagy kulturálisan elnyomni. Nekünk sohasem lehet elég emberünk, aki németül is tud. Ezt megállapíthatja Zichy gróf legutóbbi rendeletéből is, mely a tanítóképzői oktatásra vonatkozik. Az az idő, amikor a hazafisághoz elég volt, hogy ha valaki európai helyzetünkre való tekintet nélkül harcot hirdetett a német nyelv ellen, már a múlté. Mi európaiak akarunk lenni, a mellett igen jó magyarok maradhatunk.

A levelező utolsó kérdése arra vonatkozott, hogy mikor kerül a sor a választói reformra. A miniszterelnök így felelt:

— A reform a jövő nyár vagy ősz előtt nem kerülhet napirendre. Ennek is megvan a maga jó oldala. A nézetek addig is tisztázódnak s az ellentétek letompulnak. Megcsinálni azonban mindenesetre kell, mert nekünk mindenekelőtt szükségünk van Magyarország szociális megújulására. A középosztály, a mely némely privilégiumának elvesztését félti, mindinkább rájön, hogy ezek a privilégiumok rá nézve inkább károsak. Mert általános igazság, hogy a privilégium először valóban előny, de azután úgy beleszokik az ember, hogy elveszti az élet versenyéhez való harcképességét. Az általános választójog minden bajon nem segíthet, de megakadályozza egyetlen osztály túlsúlyát s az eddig kitagadottakba a saját felelősségük tudatát plántálja. S még egyet. A tiszta politikai opportunitás szempontjából ma még talán valahogy meglehetnénk a választói reform nélkül. De három vagy négy év múlva a mozgalom leküzdhetetlen volna.

TANÜGY.

(—) Az iskolaszék ülése. Aradváros közs. iskolaszéke augusztus 26-án, szombat délután 4 órakor a városház emeleti kistermében rendes ülést tart. Tárgysorozata a következő: 1. Arad sz. kir. város közigazgatási bizottságának átirata Szőke Antal közs. tanítónak állásától való felfüggesztése tárgyában. 2. U az értesítése Lantos Miksa és Szántó Lajos közs. tanítók ellen elrendelt fegyelmiire vonatkozólag. 3. Özv. Gross Károlyné közs. igazgató-tanítónő jelen állásában való véglegesítése. 4. Aradvármegye kir. tanfelügyelőségének átirata, melyben értesíti az iskolaszéket, hogy a vall. és közokt. miniszter Kovács Vincéné tanítónőnek 200 korona személyi pótlékot utalványozott. 5. Két tanító és egy tanítónő választása. 6. Tanfy Mária polgári leányiskolai tanítónő két heti szabadságot kér. 7. A polgári leányiskolánál a francia nyelvtanítónői állásnak megbízás útján való betöltése. 8. Pataky Sándor községi tanító a tantestületektől nyert megbízásról lemond. 9. Szilágyi György községi tanító kérelme. 10. Indítványok.

Keresik az aradi színház hárfáskisasszonyát.

— Utazás kolerás vidéken át. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22.

A városi tisztviselői orvosi hivatal, a vasuti rendőri kirendeltséget, az egész detektív testületet ma izgatottá és fáradtá tette egy komoly hajszára, melyben az aradi Nemzeti Színház hárfásnőjét és édesanyját kutatták, keresték és tüvé tették értük az egész várost, figyelték az összes Aradra érkező vonatokat és még sem akadtak a nyomukra. Pedig nagyon súlyos és aggodalmas oka volt ennek az elég tekintélyes apparátusnak arra, hogy a szép művésznőt és vele együtt édesanyját, akármilyen fáradság árán is kézre kerítse, mert Varjassy Lajos polgármester ma reggel, úgy Budapest székesfőváros polgármesteri hivatalától, mint Csáktorony rendőrkapitányától azt a távirati értesítést kapta, hogy Longhi Jolán és leánya, Pragerhofon át kolerafertőzött vidékről Csáktornyára, illetve Budapestre érkeztek és utazásuk végső célja Arad.

A polgármester a táviratokat áttette az orvosi hivatalhoz, mert Longhiékat Aradra érkeztek után öt napig meg kellett volna figyelni. Prohászka László tb. főorvos megtett minden intézkedést, hogy az érkezőket a vasuti rendőrség fogadja és maga is megjelent a déli gyorsvonatonál, melylyel a sürgöny értesítése szerint érkezniök kellett volna, de sem a művésznő, sem az édesanyja nem voltak láthatók a kocsi-ból kitóduló utasok között. A főorvos valamennyi kalauznál érdeklődött aziránt, vajjon utközben nem szállt-e le a két hölgy, de a vasuti személyzettől tagadó választ kapott.

Abban a feltevésben, hogy a főváros polgármesterének sürgönye talán tévesen jelezte az érkezést és Longhiék már reggel megérkeztek, Prohászka dr. az egészségügyi biztosokkal a hölgyek aradi lakására hajtattott direktre a vasutról, mert tudva, hogy Olaszország felől Trieszton át utaztak, megfigyelésüket sürgősen szükségesnek tekintette. A színház hárfásművésznője a Thököly-tér 4. számú házában lakott, a bejelentő hivatal adatai szerint. Itt azonban az a meglepetés várt a főorvosra, hogy a ház-mester értesítése szerint a lakásból a téli színházi szezon befejeztével, tehát még június hónap elején eltávoztak azzal, hogy fürdőre mennek és visszatértük után más lakásba költöznek.

Nem volt más mód, minthogy az összes detektíveket mozgósították és Longhiék aradi lakását keresték késő estig, mert okvetlenül meg kell őket vizsgálni és a bejelentő hivatalban újabb lakcímkük nem található. Míg a titkosrendőrök a lakást kutatták, addig Prohászka dr. ugyszólván az egész délutánt a vasuti állomáson töltötte és nyolc beérkező vonat utasai között kereste a kolerás vidékről érkezendőket. A vasuti rendőrség is talpon volt, de hiába, eredménnyel nem járt a legéberebb figyelem sem, mert éjjelig, tehát a legutolsó vonat beérkezése után sem voltak a hölgyek feltehetően láthatók.

A főorvos természetesen nem hagyhatja annyiban a dolgot, mert neki kötelessége minden prevencziát igénybe venni, hogy a kolera esetleges behurcolását megakadályozza és ezért sürgőnyözött Budapestre és Hódmezővásárhelyre, mert valószínűnek tartja, hogy a művésznő megtudva mi vár rá Aradon és elakarva kerülni a hatóság molesztálását, megváltoztatta utitervét és nem jött Aradra, hanem Csabán kiszállott és onnan Hódmezővásárhelyre utazott, ahol most a szintársulat játszik.

Ime egy ékesen szóló bizonyítéka annak, hogy a hatóságok lelkiismeretessége és buzgalma sem ér egy garas árát, ha a közönségben nincs meg a felelősségérzet és esetleg kényelem szeretetből kockára teszik ezer és ezer ember egészségét és életét. Mert ki tudja azt megmondani, hogy Longhiék nem hozták-e magukkal a sárga rém bacillusait Olaszországból vagy Triesztből?

Öngyilkos hivatalnok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, augusztus 21.

Mai számunkban megirtuk, hogy Philipp József, az ujaradi főszolgabíró irnoka e hó 14-én eltávozott lakásáról s azóta nyoma veszett. Ma azt telefonálják nekünk a temesmegyei Monostorról, hogy Philipp ott a sógora kertjében revolverrel mellbe lötte magát s azonnal meghalt.

Philippet, ki 12 év óta állott már a szolgabírószolgálatában, mindenki jómódu embernek ismerte. Pár évvel ezelőtt megnősült s egy szintén jómódu temes-szentandrás leányt vett feleségül. Házassága után Ujaradon házat vásárolt magának s néhány hold földet is. A látszat az volt, hogy megelégedetten és boldogan él.

Az utóbbi időben azonban idegzete meggyengült, némelyek szerint a szesz mértéktelen élvezete miatt. Gyakran feltűnően viselkedett s a kezdődő paralízis nyomai látszóttak rajta.

A nyáron Herkulesfürdőre ment családjával, hogy idegbaját gyógyítsa. A kúra jót tett neki s látszólag gyógyultan tért haza néhány nap előtt Ujaradra.

Még aznap, hogy visszaérkezett családjával, nyoma veszett. Míg felesége otthon a lakás rendbehozatalával foglalatalkodott, ő elment hazulról azzal, hogy ebédet rendel a vendéglőből. Azóta nem látták Ujaradon.

Felesége tegnap bentjárt Aradon s mindenütt kereste férjét, ahol az csak meg szokott fordulni. Mikor este hazament, értesült arról, hogy férje délelőtt megjelent Ujaradon s felült külsővel bolyongott céltalanul a közönségben. Mindenre azt a benyomást tette, hogy meg van örülve. A délután folyamán elment Ujaradról Monostorra, sógorához.

Temes-Monostorról azonnal értesítették telefon útján Philippné, hogy férje ott van s jöjjön gyorsan utána, de, mint említettük, Philippné aznap Aradon járt s így a telefonüzenetet csak késő éjjel adhatták át neki, midőn már nem indulhatott utnak.

Philipp abból, hogy a felesége dacára az üzenetnek, nem jött utána, azt következtette, hogy az asszony már látni sem akarja. Ez annyira elkésztette, hogy kiment a kertbe és agyonlőtte magát.

Érdekes, hogy sógora nem is tudott arról, hogy a kétségbeesett embernél fogva van. Philipp ugyanis a revolvert inge alatt hordta, mert tartott attól, ha észreveszik nála, hát elveszik tőle s ártalmatlanná teszik önmagára nézve.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Letartóztatták

a kapitány leányát.

— A prágai Humbertné negyedmillió csalása. —

Távirati tudósítás.

Prága, augusztus 22.

Szokatlanul ravasz módon akarta egy osztrák kapitánynak a leánya, Seitz Heléna Janovsky Herman dr. gazdag schlau-i földbirtokost becsapni. A szélhámosnő 250,000 koronáig akarta Janovskyt megkárosítani, de terve idejekorán kiderült s a prágai rendőrség lefűlelte Seitz Helénát.

Múlt hónap 27-én Bakovsky dr. prágai közjegyző egy levelet kapott Janovskytól, melyben azt írta, hogy egy igen diszkrét ügyben kéri segítségét. Most, élete alkonyán — írta Janovsky — egy ifjúkori bűnét akarja helyrehozni, egy törvénytelen leánygyermekének jövőjét akarja biztosítani. Betegsége miatt nem hagyhatja el leányát, viszont rokonaira nem meri bízni az ügyet. Ezért arra kéri a közjegyzőt, hogy hatalmas birtokaira vegyen fel 250,000 korona jelzálogkölcsönt és a péozt irodájában adja át törvénytelen gyermekének, Skala Zdenkának. A leány már tud mindent és személyesen fog elmenni a pénzért. A levélhez egy általános meghatalmazás volt mellékelve, amely a pénzügyi művelet végrehajtásához szükséges volt.

A levél vétele után pár nappal tényleg meg is jelent a közjegyző irodájában az állítólagos Skala Zdenka. A közjegyző kliensével elment a Cseh Takarékpénztárhoz s megtette a lépéseket a kölcsön folyósítása érdekében.

A takarékpénztár mindenekelőtt egy becslőbizottságot küldött ki Janovsky birtokára. Habár a bizottság tagjai a legnagyobb diszkréciót ígérték is meg a közjegyzőnek, azt mégse kerülhették el, hogy a birtok tulajdonosával ne beszéljenek. Érdekes, hogy habár a bizottság tagjai Janovskyyal is beszéltek, a szenális szélhámosnő kísérlete azért mégis sikerülhetett volna. Janovskyt ugyanis aznap, mikor a bizottság nála kiszállott, göresök gyötörték. Így meg se értette, hogy mit kérdeztek tőle, csak rámondta, hogy „igen.”

Miután a bizottság konstatálta, hogy a kölcsön megadható, a bank folyósítani akarta a 250000 koronát. És ekkor egy csekélységben megakadt az ügy. A kölcsön kiutalása előtt a bank még bekérte Janovsky adóbecslési bizonyítványát. Az állítólagos Skala Zdenka vállalkozott is ennek megszerzésére. Egy szolgát küldött ki Schlauba, hogy az adóhivaltól kikérje a bizonyítványt. Az adóhivatalban azonban meghatalmazás nélkül nem adták ki a bizonyítványt. A szolgát a szélhámosnő másodszor is kiküldte, ezuttal egy hamis meghatalmazással. Most már a dolog az adóhivatalban feltűnt, értesítették Janovskyt, ki az ügyet rögtön átadta az ügyvédjének.

Seitz Helénát, ki megneszelve a dolgot, odább akart állni, de még idejében lefűlelték. A rendőrség előtt azt vallotta, hogy igen szűkös viszonyok között élt s a detektív-regények olvasása közben jött arra a gondolatra, hogy ily módon szerezze magának vagyont. Először Janovsky aláírását szerezte meg. Írt neki egy levelet, melyben a gazdasszonyának címe után tudakozódott. Jogi könyveket is tanulmányozott, hogy megszerezze az ügyszükséges jogismeretet. Így elkészülve fogott hozzá nagy tervének végrehajtásához, melyet csak a véletlen akadályozott meg.

Nyilatkozik

Eszterházy Károly gróf ügyvédje.

— Csizmazia Endre a cseklészi vár ügyeiről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 22

A gróf Gyulay-Lukácsy ügy választott bíróságában, amely félbeszakított tanácskozáseit a mai napon ismét megkezdette, helyet foglal Csizmazia Endre dr., volt országgyűlési képviselő is, aki mint egykori törvényszéki bíró is hivatott az ítéletmondásra a bonyolódott perben. Csizmazia Endre dr. most ügyvédi gyakorlatot folytat és többek között Esterházy Károly grófnak, a cseklészi peres hitbizomány urának is jogtanácsosa. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni Csizmazia Endre dr. ral, aki a cseklészi vár körül történt szeszációnkról: A hitbizományért folytatódó perrel és a cseklészi vár felgyújtásáról ezeket mondotta el:

— A cseklészi vár leégése után az első tűzvizsgálat azt állapította meg, hogy a tüzet véletlen okozta. Előző nap kéményt égettek és a tüzet a kéményégetésből eredőnek tartották. Utóbb azonban az a gyanu merült fel, hogy gyújtogatás történt. Ekkor jött hozzám a gróf és megbízott a további eljárással. Tanácsomra egy fővárosi magán-detektívet is felszólított Esterházy Károly gróf a nyomozásra. Munkánk eredménnyel is járt. Én és a magán-detektív elutaztunk Cseklészre, ahol alapos szemléttartottunk a leégett termekben. Tudvalevő — az újságok megírták részletesen — hogy a fegyverterem és a könyvtár pusztult el legnagyobb mértékben. Elsősorban itt kutatunk és nem csekély eredménnyel: a tűz által elpusztított termekben gyanus illatu — petrolummal vagy kátránnyal átitatott — rongyokat, kénmorzsákat találtunk, amelyekből kétségtelenül arra lehetett következtetni, hogy valaki tűzvezeték helyezett el gyújtogató szándékkal. A nyom megvolt és most már kettős ambícióval fekdtem belé az ügybe: ki akartam deríteni a tettest.

— Hogy ez mennyiben sikerült, arról már bőven beszámoltak az újságok. A terhelő bizonyítékok alapján letartóztatták Jalics Sándort, a cseklészi vár kulcsárát, aki ellen több tanu és maga Esterházy Ilona grófkisasszony is terhelő vallomást tett. Most ugyan a vizsgálóbíró és a vádtanács határozatát feloldva a pozsonyi ítéletábra szabadlábra helyezte Jalicsot, de ez a bűnügy terhelő, érdemi részén mit sem változtat. A tábla is csak azzal indokolja a szabadlábra helyezést, hogy szökéséről, vagy a vizsgálat meghúzásától már nem lehet tartani. Az újabb terhelő bizonyítékok még egyre gyűlnek ellene. Ugyiszlóvan nincsen nap, még most is, amidőn Aradon vagyok, hogy új és újabb beadványokban ne jelentenek be tanukat, terhelő adatokat.

— Az még nincsen megállapítva, hogy miért gyújtogattott Jalics, aki melleleg szólva, állhatatosan tagad. Arról szó sincs, hogy a hitbizományért folyó per és a gyújtogatás között összefüggés lenne. A tűzkár a hitbizomány kára tekintet nélkül arra, hogy kié most a hitbizomány. Az a kérdés, hogy Jalicsot talán fölbujtották a gyújtogatásra, egy pillanatra sem merült föl, sem a bíróság előtt, sem magánbeszélgetésben. Lehetséges, hogy Jalics, aki az Esterházy-család másik ágával szimpatizált és nem szerette Károly grófot, bosszúból követte el tettét, miután tudta, hogy kifelé áll a szekere rudja. De lehetséges az is, hogy bűnös machinációt akart palástolni. Tíz éve kulcsárkodott Jalics a kastélyban és

bizony most, amikor az új hitbizomány leltározása előtt álltak, könnyen lehetett szüksége a kulcsárnak a tüzre, amely mindent elpusztít az értékes fegyverteremben és még értékesebb könyvtárban. Nem akarom vádolni Jalicsot, mert határozott bizonyítékok még nincsenek erre. Gyanu azonban meglehetősen alappal van már.

— A hitbizományért folytatódó perben nem én képviselem Esterházy grófot, hanem Dombóvári Schulhof Géza fővárosi ügyvéd. Négy éve folyik ez a per s amikor kezdődött, én még nem is ösmertem Károly grófot. Nem tagadom, van némi befolyásom erre az ügyre is, de a pert továbbra is Dombóvári dr. viszi. A helyzet különben ma a következő: Esterházy Károly gróf a törvényszék határozata alapján élvezti a hitbizományt. A törvényszék első ítéletét, amely Károly gróf javára döntött, a pozsonyi királyi tábla feloldotta és Esterházy Miklós Móricéknak ítélte a hitbizományt. A Kuria azonban teljesen új eljárást rendelt, nevezetesen annak eldöntése végett, hogy az alpereseknek egyáltalán van-e igényük a hitbizományra. A törvényszék újabb ítélete megállapította az igényjogot, de fenntartotta azt is, hogy a hitbizomány Esterházy Károlyt illeti meg. Most a tábla előtt van az ügy.

— Azt nagyon bajos lenne megmondani, hogy milyen lesz a tábla döntése. Miután érdemi változás, újabb bizonyíték-előterjesztés nem történt a perben: valószínű lenne, hogy a tábla következetes marad és fenntartja első ítéletét, amely Károly gróf ellen szól. De semmi sem bizonyos. Egészen más bírák lehetnek a szeptember-október folyamán összeülő ötös tanácsban, mint az előző alkalommal voltak és még azt sem jósolhatja senki, hogy ugyanazon bírák nem hoznak-e ellenkező ítéletet. Hiszen beszélnek arról is, hogy a Károly gróf ellen szóló ítélet a legminimálisabb szótöbbséggel jött létre... Ezt én nem tudom, de természetesen bizom Esterházy Károly gróf igazában.

Borbély és fodrász kongresszus Aradon.

— A tanácskozás első napja. —

Az aradi országos borbély és fodrász kongresszus ma reggel nyolc órakor kezdte meg tanácskozásait a városháza nagytermében. Kristóf György nyitotta meg az ülést és korelnöknek Gruber Istvánt ajánlotta. Gruber elfoglalta az elnöki széket, üdvözölte a megjelenteket és sikert kívánt a kongresszus munkájához. Nyugodtságra, egyetértésre buzdította a megjelenteket, majd átadta a szót Sófalvi György ipartestületi titkárnak, aki beszámolt a tizenkettes jelölő-bizottság működéséről és a bizottság nevében előterjesztette a tisztikar jelöltjeit. A közgyűlés a jelölteket egyhangú lelkesedéssel választotta meg.

A tisztikar a következőképpen alakult meg: Elnök: Müller Károly, a budapesti fodrász- és borbély ipartestület elnöke, társelnökök: Kaszonyi F. Lajos (Brassó), Baumgarten Ferenc, Kristóf György, Keller Antal (Temesvár), König Károly (Marosvásárhely.) Jegyzők lettek: Rausinger Károly, Bányász Henrik és Sófalvi György.

Ezután Müller elnök megköszönte a tisztikar nevében is a bizalmat s ígéretet tesz, hogy mindent el fog követni a kongresszus eredményes működése érdekében. Három tagból álló bizottságot küld ki ezután a nagygyűlés fővédnökeinek, Varjassy Lajos polgármester és Steigerwald Alajos ipartestületi elnök meghívására. A fővédnököket megjelenésük után meleg szavakkal üdvözi.

Varjassy Lajos polgármester hangsúlyozza válaszában, hogy az együttműködés biztosíthatja csak a sikert, kéri ennél fogva a kongresszus tagjait, hogy vállvetett munkássággal, támogassák a munkában a nagygyűlés vezetőségét.

Aradváros polgársága nevében köszönti a nagygyűlést.

Steigerwald Alajos kéri a megjelenteket az össziparosság nevében, hogy a nagygyűlés méltóságához illő határozatokat hozzanak. Zima Tibor az aradi kereskedelmi és iparkamara nevében üdvözi a kongresszus tagjait.

A napirend első tárgyaképen Könyves Kálmán, a budapesti borbély és fodrász ipartestület jegyzője tartotta meg előadását az 1884. évi 17. t. c. (ipartörvény) módosításáról. Birálja az ipartörvényt, amely már születésekor se elégitette ki a kívánalmakat, azóta pedig évről-évre folytonos a panasz ellene.

Kéri határozati javaslatának elfogadását, mely szerint a nagygyűlés sürgősen követeli az ipartörvény módosítását.

A nagygyűlés tagjai közül Raminger István (Nagyvárad), Kaszonyi Lajos (Brassó), Fodor Antal (Kolozsvár), Bányász Henrik (Arad) és Drágics Péter (Nagyenyed) szólottak hozzá, majd a kongresszus elfogadta az ipartörvény módosítására vonatkozó javaslatokat és Drágics Péternek azt az indítványt, hogy a mesterek az inasok visszaéléseinek megakadályozására társadalmi uton tömörüljenek.

Váry Gyula (Budapest) tartotta meg előadását az országos borbély és fodrász áruraktár, takaréks és hitelszövetkezet, a borbély és fodrász munkaközvetítő, rokkant, nyugdíj és temetkezési egyesülethez való csatlakozás ügyében. Felhívja a nagygyűlést, hogy ezt az intézményt támogassa, s azt a határozati javaslatot terjeszti elő, hogy a vidéki iparosok csatlakozzanak a borbélyok érdekében alakult budapesti intézményekhez és azt országossá alakítsa meg.

A határozati javaslat felett hosszas vita fejlődött ki, amelyben Flesch Péter Budapest, Nagy Géza Budapest, Cseke Sándor Hidalmás, Nagy Gyula Torda, Fodor Antal Kolozsvár, Luczay János és mások szólaltak fel. Végül is a nagygyűlés elhatározta, hogy elvileg csatlakozik Váry határozati javaslatához.

A tárgysorozat harmadik pontja volt König Károly indítványa, egy országos borbély- és fodrász egyesület megalakítása iránt. Az indítványt a kongresszus szenvedélyes vita után 98 szavazattal 44 ellenében elvetette. Közben azonban a kongresszusi tagok ünnepezték König Károly, a borbély- és fodrász szaklap szerkesztőjét, akinek a kongresszus létrejötte körül nagy érdemei vannak.

A kongresszushoz számos üdvözlő távirat érkezett, viszont a nagygyűlés az elnök indítványára táviratilag üdvözölte a kereskedelmi minisztert és részvétét fejezte ki a kecskeméti szaktársaknak, akik a földrengéssel ért csapás következtében nem jelenhettek meg Aradon.

Több tárgy nem lévén, az elnök bezárta az ülést.

A gyűlés után a kongresszus tagjai a városháza udvarán lefénnyképeztették magukat, majd pedig a Kossuth-szoborhoz vonultak és azt megkoszorúzták. A szobor talapzatánál Fréger Lajos (Nagybánya) hazafias költeményt szavalt, míg a kongresszus tagjai a Szabadság-szoborhoz vonultak, ahol elénekelték a Himnusz és megkoszorúzták a szobrot.

Azután bankettra gyülekeztek össze a Vadászkiirt éttermében. A kongresszus tagjainak tiszteletére este ligeti vendéglőben kitünően sikerült mulatság volt. A névsort a rendezőség így állította össze:

Asszonyok: Kristóf Györgyné, Karagyena Jánosné, Szeller Józsefné, Klein Simonné, Glück Manóné, Volf Miklósné, Zombory Gyuláné, Henrichné, Zinner Miklósné, Mihály Sebókné, Zalai Sándorné, Mádi Ádámné, Dragomir Ferencné, Keil Miklósné, Vörös Józsefné, özv. Fisztung Ferencné, Lévy Ignácóné, Argyelán Györgyné, Sóvári Istvánné, Unger Istvánné, Horvát Sándorné, Szokolai Jánosné, Adusz Lázárné, Mosolygó Lajosné, Zajda Ferencné (Esztergom), Szathmáry Károlyné (Szentes), Lichtenstein Rezsóné, Tasch Miklósné, Schmidt Ferencné, Kiss Jánosné (Losonc), Prasz Antalné (Losonc), Szemes Lászlóné (Nagyszalonta), Gelcz Fülöpné, Krausz Jánosné, Szuvejosics Lászlóné, Pap Izidorné, Kristóf Györgyné, Krausz Jánosné, Lapuska Demeterné, Kornet Péterné, Nagy Istvánné, Rigler Jánosné, Zombory Gézána (M.-Sziget), Wesztermacz Jánosné, Remszing Vendelné, Rettinger Antalné, Dein Miklósné, Horváth Kálmánné, Tóth Istvánné, Branbeuer Péterné,

Straubert Józsefné, Minda Jánosné, Farkas Andrásné, Pogler Józsefné, Folgert Gáspárné, Soharle Józsefné, Tóth Andrásné (Szeged), Mihály Vazulné, Vajda Jánosné, Vankó Ferenoné, Alsner Hugóné, Hilyer Mihályné, Stoján Györgyné, Joánovits Miklósné, Pakhaus Alajosné, Saulent Jakabné, Csezi Károlyné, Tóth Pálné, Szerendán Tivadarné, özv. Taschi Lászlóné, Kuhn Jánosné, Ehing Jánosné, Takács Józsefné, Himelsbacher Györgyné, Bohmka Jánosné, Bohmka Jenőné, Bardu Andrásné, Eberlein Ferenoné (Kolozsvár), Jakity Józsefné (Kolozsvár), Kevresán Szilárdné (Budapest), Kozek Antalné (Csaba).

Leányok: Hozeczky Frida, Tassy Margit, Szauerland Erzsébet, Tóth Mariska, Bakhaus Rózi, Meingart Milike, Zalai Ilonka, Vörös Juliska, Fisztong Margit, Kager Matildka, Szokolai Margit, Mosolygó Karolin, Török Margitka, Pirovski Juliska, Czincz Gizska (Budapest), Szanda Veronika, Lupuska Emilia, Domokos Lidi, Gadó Mariska, Domokos Iénke, Farkas Lenke, Fabel Stefike, Kammer Florika, Horváth Zsuzsika, Kovacsik Mariika, Jaszper Micike, Olár Zsófiika, Joánovits Zsenike, Joánovits Helénke, Szerendán Mariska, Pirovski Tinike, Pirovski Katia, Cseh Margit, Oberschil Gizike, Zombori Nusika, Kuhn Gizike, Argyelán Katica, Lévai Eielka, Pastyina Mancika, Takács Rózsika.

Takács Zoltánt börtönre ítélték.

A zürichi esküdtek verdiktje.

Távirati tudósítás.

Zürich, augusztus 22.

A zürichi esküdtszék ma tárgyalta Takács Zoltánt, az egykori ifjúsági vezér, a híres bankóhamisító bűnügyét, akit ez év februárjában utlevél hamisításon értek. Takács Zoltán már hónapok óta tartózkodott Zürichben, ahol egy, a városon kívül levő villában lakott. A hatóság figyelmét felhívták Takács Zoltánra, akit hamis utlevél használatával gyanúsítottak. Amidőn a zürichi rendőrség letartóztatta Takácsot és a villában házkutatást tartott, meglepő fölfedezést tettek. A villa különböző szobáiban elrejtve több fényképet és rézlemez találtak, amelyeket Takács ötven koronás osztrák-magyar bankjegyek hamisításához készített elő.

Takács a letartóztatás alkalmával semmiféle foglalkozást vagy jövedelmet nem tudott kimutatni és azt állította, hogy barátja, aki a zürichi városi színháznak előkelő tagja, látja el őt pénzzel. Takács vallomása nem bizonyult valósnak, de különben is a kettős bűnügyben — utlevél hamisítás és pénzhamisítás miatt le kellett tartóztatni. Vizsgálati fogságban ült a zürichi törvényszéki fogházban egészen a mai napig, amidőn végre tárgyalásra került az ügye.

A valaha nagy szerepet játszott budapesti egyetemi vezér a zürichi esküdtek előtt erőnek erejével martirnak akarta magát feltüntetni és azt bizonygatta, hogy őt a pénzhamisításba beugratták.

Takács Zoltán az általános kérdések után így mondta el a zürichi 50 koronás bankófényképek történetét.

— Somogyvármegye alispánja Noszlopy Tihamér (melleleg megjegyezve: Somogyvármegye alispánja Kacsokovics Lajos, Noszlopy pedig vármegyei aljegyző) küldött nekem pénzt, hogy készítsék ötven oronásokat. Régóta ismerem Noszlopyt és me biztam benne. Most már tudom, hogy Noszlopy a magyar kormánynak agent provocateurje és tudom azt is, hogy a kormány 10.000 koronát ígért Noszlopynek, ha engem a magyar hatóságok kezére szolgáltat.

Takács ezután azaz védekezett, hogy ő csak előkészületeket tett a bankóhamisításra és így nem büntethető.

Az ügyész vádbeszédében iparszerű gonosztevőnek, megszőkött pénzhamisítónak mutatta be Takács Zoltánt, akit az esküdtek marasztaló verdiktje alapján másfél évi börtönre és husz évi kitiltásra ítélték.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Bayrenthi levél a Wagner festspielehről.

*

1911. augusztus 22.

Ami a hitbuzgó mohamedánnak Mekka, az a zenekedvelőnek, főleg a Wagneriánusnak Bayrenth. Wagner zsenije nemcsak a művészetben volt nagy. Egy emberöltő elkeseredettséig folytatott küzdelme meghozta számára nemcsak a dicsőséget, hanem ennek a reális fokmérőjét, az anyagi hasznót is. A Niebelungen tetralógia megfogalmazásától teljes elkészüléséig 25 év telt el, korszakos jelentőségű évek a zene történetében s alig egy évre rá, 1876. augusztus havában már a mester ideája szerint épült, északbajorországi Festspielhausban kerülhetett a nagy mű előadásra. A Villa Wahnfried, Wagner lakóhelye ettől az időtől fogva, névének feliratában foglalt magyarázata jelzi a sok hányattatás után végre az elismerés biztos révébe jutott mester örömeit.

Ma úgy áll a dolog, hogy Bayrenth a Wagner előadások és emlékek nélkül egy teljesen jelentéktelen kis városka volna, melyet az átlag turisták keresnének csak fel, esetleg királyi palotája és egyéb nevezetességei miatt. Ma azonban ezen nevezetességek elenyésznek úgy erkölcsi, mint anyagi tekintetben a Wagner név varázsa mellett. Ki tudja, aki még nem volt itt, hogy itt kir. operaház is van? De a Wagner festspiel megnézni nem mulasztja el senki, aki erre jár s egy-egy vagyonos anglius, vagy amerikai, ha az iroda utján már nem kap jegyet, az élelmes közvetítőnek akárhányszoros árat megfizet, csak hogy ne hiába jött legyen. Mert igaz ugyan, hogy már félévvel előbb lehet előjegyezni. De ki tudja előre, hogy félév múlva lesz-e ideje messze földről idejönni? A nagy kereslet fejlesztette ki a visszaélést. Beszélnek, hogy volt eset, mikor a 20 márkás helyért — minden hely ennyibe kerül — 1000 márkát is adott egy amerikai protzkirály. A rendezőség végre is belátta, hogy ily esetek diszkreditálják az egész intézményt, miért is ma minden jegymegrendelő reverzálist köteles kiállítani pontos megjelölésével a nacionáléjának s a jegyet magát csak az előadás napján kapja meg mindenki, azonkívül falragaszok szólítják fel a közönséget, hogy aki jegyét mástól 20 márkánál drágábban vette, jelentkezzék, ez esetben a közvetítő 50 márka büntetést köteles fizetni jótékony célra. Persze ennek csak az az eredménye, hogy aki már közvetítéssel foglalkozik, vagy megnézi, kinek ad jegyet, vagy pedig anyit kér érte, hogy abból a büntetés is kikerüljön s haszna is legyen. Ily körülmények között osekélységem nem is számított arra, hogy bejuthat. És mégis reggel 8 órakor az irodanyitáskor az első között jelenvén meg, még jutott egy egy jegy néhányunknak a karzaton, valószínűleg visszaküldött jegyek. Sajnos, a karzat ára ép oly előkelő, mint a legelső soré. De nem osodal a színház, mely 1560 ülőhellyel rendelkezik, Wagner terve szerint amphitheatralisan épült, oldalt nincsenek ülések, sem emelet, csak hátul, tehát a színpaddal szemben van a karzat s itt is csak 4 sor. A zenekar szintén az ő kívánsága szerint a színpad és nézőtér között van leüllesztve s tetővel elfödve. Karmesterek Siegfried Wagner, Hans Richter, a berlini, Dr. Muck, aki Pesten husvétkor oly nagy sikerrel dirigálta a bécsi filharmonikusokat és végül Balling, akire némely budapesti lap a magy. kir. operaházhoz főkarnagyá

történt szerződtetése alkalmából valóságos hajtóvadászatot indított.

A színház a városon kívül van, egy kilométernyi fasor vezet hozzá. Délután 4 órakor kezdik az előadást s két hosszú felvonásközzel kinyulik esti 10 óráig. Előadás előtt és után a bayrenthi spieessbürgerek állanak sorfalat a fasorban gyönyörködve az Auffahrt mozgalmasságán. A másfélezernyi néző vagyonos része kocsin, automobilon mutatja be a legmodernebb toilette-kiállítást. Van is mit nézni rajta. Német nagyhercegek, amerikai milliomosok nem ritkák, pedig Bayrenth nem csinál reklámot magának a szépirodalom felhasználásán kívül. Specialnummerek jelennek meg a Bayrenthi előadások ismertetéséről szépirodalmi és zenei szaklapokon, például a liposói Illustrierte Zeitung július 20-iki száma Meistersinger-szám. Míg a müncheni Prinzregententheater Wagner-előadásainak reklámját minden vasúti kocsiban megtaláljuk. Mindent utánoztak ottan. A színház szerkezete, a láthatatlan zenekar, sőt még a felvonások előtt felhangzó kürtöző 6—8 zenésztől is megvan Münchenben, valamint az ár is, amely voltákoron 22 márka, mert a jegyárusítást hivatalból a Schenker utazási cég végzi s ez a 10% a haszna. De a minőség még is más. Ott a szereplők háromnegyed része a müncheni opera tagja. Itt egész közép Európa legjobbjai vannak összeválogatva, valóságos Wagner specialisták, kik 4—5 heti folytonos próba után kezdenek csak játszani s egyebet se játszanak e 4 heti ciklus alatt, mint Wagner. Míg Münchenben közben Mozart és Beethoven-ciklust is ráérnek rendezni, szóval a betanulás nem lehet oly alapos. Münchenben tavaly láttam a Götterdämmerungot s akkor azt hittem, hogy Mottl mesternél jobban senki sem csinálná. Ma láttam, hogy lehet még jobban, de csak Bayrenthban. Olyan tökéletes férfikar, a sellők triója, a zenekar dinamikájának oly tág határokig való fejlesztése, a scenikai hatásoknak specialis Wagner-tanulmányokon alapuló fogásai stb. Bayrenthnak 1913. után is, amikor majd a Parsival is felszabadul Cosima asszony monopóliuma alól, biztosítani fogja a sokoperájú színpadokhoz képest a specialitást, a hagyomány és kegyelet nyújtotta előnyöket. Az ideai bayrenthi előadások különben most 20-án, vasárnap értek véget a Parsivállal.

Wagner József dr.

* Kornay Berta neve ma már fogalom a magyar színművészetben. Kevés oly temperamentumos, iskolázott hangú színésznővel büszkélkedhetik ez az ország, mint amilyen Kornay Berta. Amíg a fővárosi Vigszínház megkezdte a szezon, a nagy művésznő néhány nagyobb vidéki városban vendégszerepel. Hétfői Jenő az aradi Modern-kabaré igazgatója nem mulasztotta el ezt a kedvező alkalmat s három estére nagy anyagi áldozatok árán megnyerte vendégfellépésre Kornay Bertát. A művésznő esütörtökön kezdi meg rövid vendégszereplését, amely alatt a kedvezményes jegyek nem érvényesek, miután a művésznő horribilis fellépti díjakat kap. A kabaré igazgatósága ezután kéri a paszpartuk tulajdonosait, hogy sziveskedjenek a jegyek anyagi részét rendezni a pénztárnál.

* Ninive királynője. (Uj műsor az Apollóban.) Mindvégig fokozott érdeklődés és nagy siker kísérte azt a gyönyörű drámai képet, melyet az Apolló mutatott be az elmúlt három napon. A közönség ismét meggyőződhetett, hogy az Apolló-színház nem kiméli anyagi áldozatot és fáradtságot, ha arról van szó, hogy igazán komoly és értékes slágerképet szerezzon meg. A kezek című drámát az Apolló adta az országban először s ugyanígy van ez a gyorsan megizmosodott műintézet a holnapi, szerdai új műsorának slágerével is. A filmgyár csak a

napokban bocsátotta ki „Ninive királynője” című igazán klasszikus szépségű történelmi legendáját, s az Apolló már megszerezte néhány napi előadásra. Tamiri királyné történetét megkapó beállításban mutatja be az ötszáz méteres film. A szerdai új műsoron különben több slágerkép szerepel. 177

* Az Uránia detektív műsora szerdán kerül színre utoljára és erre a körülményre külön is felhívjuk a közönség figyelmét. Szerencsés kézzel válogatta össze az Uránia igazgatósága ennek a remek műsornak minden egyes számát. Amerika a legkiválóbb detektívhistóriákkal van képviselve, melyek központjában Pinkerton, a szenális detektív fejedelem áll, akinek hidegvére bravuros leleményessége páratlan a maga nemében. Az idomított rendőr-kutyák az újdonság ingerével is megnyerik a közönség érdeklődését. A dresszurának egyik legszebb eredménye ezeknek az állatoknak sok intelligenciát kívánó munkája. [Különböző felesleges ennek a városzerte beszédtárgyát képező műsornak minden számát külön ismertetni, meg kell nézni, hogy igazi élvezetet szerezzen magának az ember. 175

Halál a pásztorórán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 22.

Szomorú pikantériával szolgált ma a véletlen egy budapesti jómódu polgári családnak halállal végződő szerelmi találka alakjában. Nem az első eset, hogy tisztos polgári állású és még tisztesebb családi életet folytató urakat a halál, amely sem helyben, sem alkalomban nem válogat, a hűtlenség órájában ér utol. Suttogva beszélt az ilyen esetekről a fáma azelőtt, de ma bizony a szokimondóbbá vált újságírás lámpása diszkrétén bár, de bevilágít a kis tragédiájába.

A mostani eset annál érdekesebb, mert egy és ugyanazon házban pár hónap óta már a második ilyen eset történik. Kabalás emberek borzongva hallják, nyugodtabb idegzetűek is az események végzetes találkozásának fogják mondani: a Liliom-utca 38. számú ház első emeletén, a hetes számú lakásban a szerelem együtt szokott megjelenni a halállal. Rövid időn belül tegnap másodszer történt meg ott, hogy szerelmes ember a vére részegségéből belezuhan a halál örvényébe.

Pár hónappal ezelőtt egy alezredesnek váit halálos órájává a pásztoróra, melyet Huber Juliánál, a lakás gazdájánál töltött. Tegnap este hat órakor pedig Hubert Julia új lakója, Faubl Karolin huszonnyolc éves hivatalnoknő jajveszékelt bele a esőndes udvarba:

— Jaj, segítsenek, jaj, meghalt!

Akik fölrohantak a lakásba, ott találták a padlón fekvő Halmos Ármin bankárt. Föltépték a mellényét, leszedték gallérját, nyakkendőjét, próbálták élesztgetni. De minden kísérletük hiába volt. A kövér, ötvenéves férfi, akit szívizélhűdés ért, rövid földoklás után kiszendvedett. Azonnal tisztí orvosért szaladtak, de a tisztí orvost csak ma délelőtt tizenegy órakor találták, s addig a halott ott feküdt Hubert Juliánna lakásán, Faubl Karolin pedig, szerelmét és gyámolítóját rabolta el a megdöbbentő esemény, kétségbeesésében le akart ugriani az emeletről. Most is őrzik minden lépését, nehogy kárt tegyen magában.

Ezelőtt egy hónappal költözött Huber Juliához Karolin. Azóta csaknem mindennap meglátogatta Halmos Ármin, a hűséges barát, aki anyagilag is támogatta a lányt. Tegnap ott uzsonnázott Karolinál. Hat óra körül el akartak menni sétálni s Halmos épen a tükör előtt igazgatta toaletjét, mikor a szívéhez kapott s egyetlen jajkiáltással végigzuhan a szőnyegen.

Ma reggel azután még egy kínos eseményen kellett tulesni a hatóság embereinek. A város

tulsóvégén, a Lipótvárosban Kádár-utca 5. számú ház harmadik emeletén lakik Halmos felesége, akit kénytelen kellett — férje halálával arról is értesíteni kellett, hogy hol és hogyan halt meg Halmos Ármin. És bizony nehéz megmondani, hogy az özvegynek mi eshetett rosszabbul: a halálnak, vagy a hűtlenségnek híre?

A szomorú végű pásztoróra élő szereplőjét Faubl Karolint természetesen megrohanták a fővárosi bulvárlapok riporterei. Interjút, fényképet kértek tőle, mire a leány riadtan mondotta:

— Felkötöm magam az első fára, ha az én fényképem lapban megjelenik. Mit gondol? Nem vagyok én olyan lány. Elég nekem az én szomorúságom...

És ebben az igazi pesti történetben igazi csattanó ez a mondás...

Gyilkos és öngyilkos pilóta.

— Ölt, mert nem tanult meg repülni. —

Távirati tudósítás.

London, augusztus 22.

Rettenetes dráma híret jelentik Londonból. Egy elkéseredett ember megölte a Bleriot-féle repülőiskola technikai vezetőjét s merényletet követett el az iskola igazgatója ellen azért, mert a repülés művészetére nem tudták megtanítani.

Részletes tudósításunk a következő:

Két hónappal ezelőtt jelentkezett a londoni (Angolország) Bleriot-féle repülőiskola vezetőségénél egy Hanvard nevű svájci ember. Előadta, hogy a repülés technikáját szeretné megtanulni. Chereau, az iskola igazgatója, szívesen fogadta a pilóta jelöltet, megismertette a szabályokkal s végül abban állapodott meg vele, hogy a tanításért, tekintet nélkül az eredményre, 1800 márkát fizet. Habár Hanvard nem volt jómódu ember, a feltételekbe beleegyezett s a tanítás megkezdése után át is adta az igazgatóknak az 1800 márkát, egész vagyonszármányát.

Hanvardnak az volt a terve, hogy a repülés tudományának elsajátítása után kisebb városokban fogja magát produkálni s így teremti meg existenciáját. A szép terv azonban meghiúsult. Hanvard ugyanis minden igyekezete dacára sem tanult meg repülni, mert hiányzott a testi ügyessége, melynek még mindig nagy szerepe van a repülésnél.

A kudarc és 1800 márkájának elvesztése mód felett elkésesítette a pilótajelöltet. Azt hitte, hogy a sikertelenségnek Chereau igazgató és Petit mechanikus, a mestere, az okai. Ezért elhatározta, hogy bosszút áll élete megromlásán.

Véres tettét ma délelőtt hajtotta végre. Rendes időben megjelent a hargárban, de mindenkinek feltűnt izgatottsága. Hirtelen revolvert rántott elő zsebéből s az igazgató-felé lött. Szerencsére Chereau idejekorán észrevette az elkéseseredett ember szándékát s félre ugrott helyéből. A revolvergolyó közvetlenül füle mellett sivitott el. Harvand ezután Petit ellen fordult s egymásután ötször lött a szerencsétlen ember fejébe, ki azonnal holtan esett össze.

A dühöngő ember ezután önmaga ellen fordította a fegyvert s mellbe lötte magát. Önkivületi állapotban feküdt a földön, mindenki azt hitte, hogy meghalt. Letakarták egy kendővel s otthagyták őrizetlenül. Egy fél óra múlva azonban magához tért s egy borotvát húzva ki zsebéből, mely sebeket vágott a testén, végül torkát metszette át. Még élt, mikor a kórházba szállították, de ott kiszendvedett.

VIDÉK.

Gyógyszertári átruházás. A belügyminiszter Aradvármegyéhez intézett leiratában közölte, hogy az eleki gyógyszertárnak Telfert Károlyra történt átruházását engedélyezte.

HIREK.

Ellopták a „Mona Lisát”.

— Leonardó da Vinci világhírű képe eltűnt a Louvreból. —

Távirati tudósítás.

Páris, augusztus 22.

Öriási izgalmat és ritkán tapasztalt felfordulást okozott ma Páriszerte az a hír, hogy a múkincsekben gazdag Louvre-ból a gyűjtemények egyik legértékesebb darabját, Leonardó da Vinci hírneves festményét, a *Mona Lisát* ellopták.

Külön terebben őrizték a nevezetes képet, amely nemcsak azért volt értékes, mert a nagy mesterek hiteles képei közé tartozik. Költők énekelték meg. ritmikus verssorokban és rajongó regényfejezetekben örökítették meg a *Belle Forronière* nek, ahogyan a *Mona Lisát* hivatalosan nevezik, rejtelmes mosolyát és bűbajos nézésű szemét, amelyek évszázadok óta tekintenek ki a csodaszép képből, megfejthetetlen titokzatos-sággal. A milliókat érő képet külön elővigyázattal őrizték. Hogy azonban ez az elővigyázat és őrzés milyen tökéletes volt, azt legjobban a megdöbbentő lopás mutatja.

A lopást a *Mona Lisa* terme melletti képterm 3 óra konstátálta, aki délután 3 óra előtt elhűlve vette észre, hogy a kép nincs a helyén. A keret üresen fityegett a helyén: a képet a muzeumi képtolvajok ismert módszerével kiemelték a keretből. Az ór azonnal értesítette a Louvre igazgatóságát, ahonnan a szépművészetek minisztériumába adták tovább telefonon a rémhírt.

A Louvre igazgatóságának első teendője az volt, hogy bezáratta a palota összes kijárait és mindenkit kérdőre vontak, minden helyet kikutattak. A kép azonban nem került elő. A közönségnek azt mondták, hogy vizvezetési csőrepedés miatt zárták el a Louvret. Ennek ellenére csakhamar híre ment egész Párisban a szenzációs lopásnak. Annyira hihetetlenül hangzott, hogy ilyen világhírű festményt ellopjon valaki, hogy eleinte el sem akarták hinni, csak akkor talált hiteltre, a hír, amikor a szépművészeti minisztérium a telefonszólásokra megerősítette.

— Való igaz: a *Mona Lisát* ellopták!

A minisztériumban valóságos fejvesztettség uralkodott. Senki el sem tudta gondolni, hogyan történhetett a lopás. Hirtelen tanácskozást tartottak, amelybe *Lepine* rendőrfőnököt is bevonták. A tanácskozásnak csak egy eredménytelen eredménye volt: sorra telefonáltak a párisi lapok szerkesztőseibe, hogy nem valamelyik riporter vitte-e el a képet. A múlt évben történt ugyanis, hogy egy párisi lap munkatársa értékes szobrot emelt el a Louvre-ból, másnap pedig visszavitte, hogy bizonyítsa: milyen hiányos az őrködés a múkincsek házában. Ezuttal azonban sehol sem tudtak ilyen tréfás lopásról, a komoly tolvajnak pedig nincs nyoma.

Páris rendőrsége talpon van és kutatja a *Mona Lisa* vakmerő elrablóját, de idáig minden pozitív eredmény nélkül.

— A bolgár trónörökös házassága. Szófiából jelentik: *Boris* herceg trónörökös el fogja jegyezni *Erzsébet* hercegnőt, a román trónörökös leányát.

— A cári pár Livádiában. Pétervárról jelentik: A cári párnak küszöbön álló livádiai utazása alkalmából négyszázhusz rendőr érkezett Livádiába. A rendőrök sokféle házkutatást tartottak és igen sok gyanús embert ki fognak utasítani. Hír szerint a Livádiában épült új

cári palota alatt földalatti folyosót fedeztek fel, amelyet állítólag a forradalmárok készítettek. Emiatt a cári pár nem is fog a kastélyban lakni. Az igazi oka annak, hogy a cári pár nem fog a kastélyban lakni az, hogy a kastély bedüléssel fenyeget, mert alapjait rosszul építették meg.

— Halálozások. *Pilisi Béla* dr. szegedi orvos tegnap szívszélütés következtében meghalt. Halála az aradi *Deutsch-családot* is gyászba borította. Szegeden olyan hírek is kerültek forgalomba, mintha *Pilisi dr.* opiummal megmérgezte volna magát. Kezelő orvosa, *Szántó József dr.* így nyilatkozott:

— *Pilisi Béla dr.*-t már évek óta én kezeltem. Szívbántalmak gyötörték a gyöngye szerzetű és roncsolt idegzetű embert. A nyarat gyógyulás céljából Buziás fürdőn töltötte. Az utóbbi időben álmatlanságról is panaszkodott. Kis mennyiségű ópiumot rendeltem neki, ami használt is valami keveset. Hétfőn éjjel volt előtte egy kis üvegben. Ez azonban, mint utólag megállapítottam, olyan csekély volt, hogy egy emberélet kioltására teljesen kizártnak tartom. Az üvegben különben volt is még ópium. En tehát az öngyilkosságról szóló híreszteléseket abszurdumnak tartom. *Pilisi dr.* különben nagyon jól tudhatta, hogy az az ópium nem elegendő az öngyilkossághoz.

Özvegy Kápolnay Jánosné, Kesztlerné Kápolnay Juliska édesanyja meghalt.

— A kolera. *Fiuméből* jelentik: Ma éjjel félkettőkor a Piazza Kobleren *Sepp Antal* negyven éves munkás hirtelen rosszul lett. A munkás két nappal ezelőtt érkezett Fiuméba Triestből. A járványkórházba szállították és koleragyanus váladékát bakteriologice megvizsgálták. Tegnap este egy cselédet vittek be a kórházba, a kinél szintén koleragyanus tünetek jelentkeztek. A leány — *Cargonia Lyubának* hívják és tizenégy éves — a susáki főgimnázium mögött fekvő *Mohovjei-villában* szolgált. A terzattói barakkba vitték. A villát izolálták és állandóan rendőr őrszi. — *Nyergesujfaturól* táviratozzák: Mult héten itt koleragyanus tünetek közt meghalt *Thalum János* gyári munkás. Ma közölték a községgel a bakteriologiai vizsgálat eredményét, amely a gyanut nem igazolta.

Fiuméből jelentik: A kormányzó ma jelentést küldött a belügyminiszterhez, melyben jelenti, hogy az összes koleragyanus betegek között mindössze három kolerás tényleg. Ujabb megbetegedés nem fordult elő s így Fiumét újból nem fertőzöttnek fogják deklarálni.

— Az angolerszági zsidóüldözés. *Londonból* jelentik nekünk: *Predegarban* ma éjjel újból megkezdődött a zsidó boltosok üzleteinek fosztogatása. A katonaság és rendőrség nagynehezen kiszorította a városból a tömeget, amely üveggel és kövel dobálta a rendőröket. Az összehittközésnél sokan megsebesültek. Tizenkét embert kórházba kellett szállítani. A oszcselék szután a szomszédos községekbe ment s ott folytatta a rablást és fosztogatást. Ekkor már nem zsidók üzleteit is fosztogatták. *Rhymeyban* csaknem az összes boltokat kifosztották. A rendőrség tehetetlennek bizonyult a fosztogatókkal szemben. A oszcselék csak akkor hagyta el a községet, amikor már mindent kifosztottak.

— Ezenhált katona. *Szabadkáról* jelentik: Néhány héttel ezelőtt eltűnt a kaszárnyából *Vidakovics Pál* közlegény. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írta, hogy öngyilkos lesz. Az eltűnt katonát betekig keresték, míg végre tegnap megtalálták holtan a kaszárnya padláján. A vizsgálat megállapította, hogy *Vidakovics ében halt*. Az életunt ezt a kínzó módját választotta az öngyilkosságnak.

— Rustand állapota. *Párisból* írják: *Rustand* állapota annyira javult, hogy a költő néhány nap múlva már elhagyhatja betegszobáját. *Camból* villájában egymást érik a látogatók, akik szerencsés felgyógyulásához gratulálnak.

— A *Zsilinszky*-fiúk becsülete. Az *Achim-pör* vádlottjainak: *Zsilinszky Endre dr.*-nak és *Zsilinszky Gábornak* teljes föhmentése és ezzel a független bírói ítélettel adott teljes elégtétel annak idején mindenfelé megnyugvást keltett. A pörrel a minap brosura jelent meg *Fényes Samu dr.*-tól, aki a pörben özvegy *Achim* Andrásné képviselőjében szerepelt s a brosurában politikai gyilkossággal vádolja a *Zsilinszky*-fiukat, akiket sértő kifejezésekkel aposztrofál. *Zsilinszky Endre dr.* tegnap *Budapestre* érkezett és megbizta *Fabricius Aladár* és *Kardos Géza* mérnököket, hogy *Fényes Samu dr.*-tól a brosuráért elégtételt kérjenek, s ugyanezt tette ma *Zsilinszky Gábor* is. A lovagias-ügy azonban, hírszerint nem lesz elintézhető, mert *Zsilinszky Endre dr.* segédei ma délben értesítést kaptak, amely szerint *Fényes Samu dr.* ellen katonai becsületügyi eljárás volt, amelynek eredménye lett, hogy megfosztották tartalékos tiszti rangjától.

— Rikkancsok a főváros polgármesterénél. *Budapestről* jelentik: A rikkancsok ma este gyűlést tartottak és azt határozták, hogy küldöttséget menesztenek a polgármesterhez és kéri, hogy engedje meg a Nap árusítását, mert ők kenyér nélkül vannak. A gyűlésen az egyik szónok olyan mederben beszélt, hogy a rendőrség képviselője megvonta tőle a szót.

— *Csermák* repülése. *Zágrábból* jelentik: *Csermák János*, a vakmerő osztrák pilóta, vasárnap ott a repülőtéren óriási nézőközönség előtt felszállt. *Csermák* bravuros mutatványával a szó teljes értelmében extázisba hozta az ezrekre menő tömeget. Merész kanyarulatokkal kóválygott a levegőben s egy alkalommal oly magasra emelkedett, hogy szinte eltűnt a nézők szemei előtt. A legmagasabb pontról halálos merészségű siklórepüléssel bocsátkozott le. A rendőrség nem tudta a lelkesült tömeget visszatartani, s midőn *Csermák* földet ért, a közönség áttörve a kordont, behatolt a pályára s vállára emelve vitte ki a biztoskezü pilótát a pályáról. Este bankett volt *Csermák* tiszteletére, melyen a város előkelősége teljes számban megjelent.

— Csodálatos megmenekülés. Megírtuk, hogy özvegy *Békés Györgyné*, 98 esztendőss asszony a mult hét szombatján azzal a szándékkal távozott hazulról, hogy meglátogassa a *Választó-utcában* lakó leányát, özvegy *Lukács Jánosné*. Az öreg asszony azonban eltévedt az utcákon és másfél napig nem találták. Az unokája akadt rá a *Marosparton*, haza akarta vezetni, de a nagyanya a *Szőchenyi-utcánál* elzavarta magától a gyermeket azzal, hogy egyedül is haza talál. De nem ment haza, hanem gyalogosan nekiindult *Pécakának* és két napig járó utat már megtett, mikor éjjel a pécskai határban utólérte a zivatart. Egy fa alatt huzódott meg az ítélet idő elvonulása tartamára. Az évszázadot látott asszony különös szerencséje itt sem hagyta el. *Villámsujította* azt a fát, melynek ágai alatt menedéket keresett, de a felhők haragos tüze megkímélte a matrónát. Mikor pécskai rokonai értesültek az eltűnéséről és mint-hogy már máskor is kiszokott gyalogolni hozzájuk, a keresésére indultak és ott találták meg eszméletlenül a villám által ketté szakított fa tövében. Kocsira tették, *Aradra* hozták és itt két-három napi rosszullet után ismét talpra állott.

— Női aviatikusok versenye. *Párisból* írják: A *Femina* folyóirat egy értékes serleget tűzött ki hölgyaviatikusok részére. A serlegért a napokban versenyzett *Jane Herveu* kisasszony, a ki csak nemrégiben nyerte pilóta-igazolványát. *Blériot-gépen* szállt föl, amelynek a motorja csak huszonöt lóerős volt. Egy óra és 47 perc alatt 101 kilométert és négyszáz métert tett meg és ezzel a sikeres repülésével a serlegnek most ő a legkomolyabb aspiránsa. *Herveu* kisasszony azonban nem elégedett meg ennyivel, hanem újból megismétli kísérletét és arra számít, hogy még jobb eredményt ér el, mint a multkor, a mikor az aerodromban gyakorlatozó aeroplánok nagyon zavarták.

— Hirtelen halál a pásztorórán. *Budapestről* jelentik: *Halmos Andor* bankárnak ma este randevuja volt a barátnőjével, aki a *Lilium-utcában* lakik. A bankár a pásztorórán hirtelen rosszul lett, összerogyott és meghalt. Szívszélhűdés okozta halálát. Holttestét bevitték a bonctani intézetbe.

— Gyilkosság negyven fokos lázban. Ma délelőtt a rendőrség bűnügyi osztályán előállítottak egy „gyilkost.” Mikor *Grein Nándor* főkapitányuk jelentették, hogy a vérengző ember az előszobában van és kiadta a parancsot, hogy állítsák elő, két rendőr karonfogva behuzott egy láztól remegő a lábán állni nem tudó, rongyos emberroncsot, akiről a halál közelsége vigyorgott le. Azonnal jorvost kellett hívni, mert várható volt, hogy a beteg ott, a főkapitány előtt, leheli ki a lelkét. És ez az ember, akinek szomorú állapota inkább a kórházat, mint a börtönt juttatja még a rendőrség eszébe is, tegnap este baltát ragadott negyven fokos láztól kiaszalt kezeibe, felkelt beteg ágyából, sógora lakásába vonszolta zörgő tagjait és ott vért ontott. Mintha a siron tulról érkeznek a hang, úgy üt meg a fület, mikor *Vig József* elmondja, hogy hét hónap óta fekszik tüdővésszel betegen, a rokonai felé sem néztek és mindenéből kiforgatták. Nagyon elkeseredett emiatt és mert már napok óta még enni sem hordtak neki és a sógora, *Igaz István*, gáji gazdálkodó kiakarta őt dobni a házból, melyet bérben birt amattól, este nyolc órakor elhatározta, hogy elpusztítja, megöli. Nagynehezen felöltözködött és a sógora háza felé indult. Minthogy a kapu be volt zárva, átmászott az alacsony kerítésen és belopózott a szobába, melynek ajtaja nyitva volt. Beléptekor a sógora felébredt, gyufát gyújtott és ekkor *Vig* kétszer feléje sujtott a kezében tartott rövid száru baltával. Mindkét ütés a fején találta *Igazit*, akit elborított a vér. A lármára összefutottak a szomszédok és a merénylő lázbetegét lefogták. Ez eszméletét veszítette és mikor *Rámer István* rendőrkapitány és *Stauber Andor dr.* kerületi orvos megjelentek, konstatálták, hogy a teljesen elgyengült, láztól kiégett ember olyan súlyos sérüléseket okozott erős és magas természetű sógorán, hogy az sokáig fogja nyomni az ágyat. Az orvos ápolás alá vette a merénylőt és a sértettet is. Ma reggel kocsin szállították a bűnügyi osztályra, ahonnan nyomban a kórházba vitték a mentők a halódó gyilkost, aki valószínűleg már nem is kerül földi bírái elé.

— Ankét a tanítók fizetésrendezéséről. A kultuszárca tárgyalása alkalmával *Zichy János* gróf közoktatásügyi miniszter kijelentette, hogy szeptemberre ankétot hív össze a tanítói fizetések ügyében. Most arról értesíti a miniszter a Tanítók Országos Szövetségét és a többi tanító-egyesületeket, hogy nevezzék meg kiküldötteiket, mert az ankétot rövid időn belül megtartja.

— A király házasságközvetítője. A temesmegyei kedvenci csendőrök ma egy furcsa embert hoztak Fehér Antal temesvári vizsgálobíróhoz. Az illető Gintyán János temescsarnai gazda, akin már régebben mutatkoztak az elmezavar tünetei, Gintyán a vizsgálobíró előtt azt adta elő, hogy a legutóbbi vásáron Temesvárott járt és ökreit eladva Budapestre, majd Bécsbe utazott, ahol a királyt kereste, mert hallotta, hogy *őfelsége nősülni akar*. Ő azért utazott fel, hogy a királynak özvegy Popovics Éva temescsarnai asszony személyében feleséget ajánljon. Miután azonban az uralkodót nem találta meg, visszament Temescsarnára és ott özvegy Popovicsnét, aki őt bolondnak nevezte, alaposan elverte. Miután Gintyán több emberrel is kikezdett, a csendőrök lefoglalták s most a temesvári fogházban figyelik elmebeli állapotát.

— Elmarad az ellenőrzési szemle. A honvédelmi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságokhoz, melyben azt az értesítést adta, hogy az ellenőrzési szemlék ebben az évben is elmaradnak a tartalékos zászlósok, tiszték azonban kötelesek most is jelentkezni.

— Az adókövető bizottság e hó 24-én a bírósági becsüsök, gabona bevásárlók, bírósági végrehajtók, bodegárusok, bognárok, borbélyok, borbély és fodrászok, bordélyosok, bormérők, bor- és pálinkakereskedők, déligyümölcs kereskedők III. oszt. ker. adóját fogja megállapítani.

— Leesett a pincébe. Koller Jánosné 84 esztendőss asszony, aki a Petőfi-utca 13. számú ház egyik pincé lakásában lakik, ma reggel leesett a lépcsőkönn és fején kapott súlyos sérülésekkel a mentők szállították a kórházba.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 17-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Székely Mihály lakatosnak Mihály nevű fia, Boros József fényezőnek, Anna nevű leánya, Bakos András asztalosnak, Mária nevű leánya, Szigeti Péter lakatosnak, Ilona nevű leánya, Hujen Pál szobafestőnek, István nevű fia. Halálozások: Novák Lajos 25 napos fiú, özv. Tiesz Péterné magánzónó 63 éves. Wohlschütz János 4 hónapos fiú. Házasságot kötött: Gál Elemér pénzbeszedő, Krausz Évával. — Keserü Sándor fékező Borza Máriával. — Weiner Gusztáv vonatvezető, Schwarz Ilonával. — Csajda Ferencz kereskedő, Szabó Juliánával. — Molnár Ferencz kőműves, Hidvégi Máriával. — Székely Béla fodrász, Mizera Máriával. — Mészáros János művezető, Patók Etelkával.

— Pöstyén-fürdő nyárutóján és ősszel nyújtja a legkellemesebb tartózkodást. Ilyenkor a időjárás rendszerint kiválóan kedvező és amikor más fürdőhelyek már kapuzárásnál tartanak, akkor Pöstyénben még mindig élénk, kellemes fürdőélet uralkodik. Jelentékeny mértékben van ilyenkor képviselve a külföldi előkelő közönsége is, mely előszeretettel keresi föl Pöstyént utókurára, miután itt a fürdőközönség nagy számára való tekintettel a vendégek jólérése és szórakozása iránt minden időben a legmesszebbmenő gondoskodás történik. 6879

— Arad megye nagy fall térképe az új helységnevekkel megjelent és Ingusz, valamint Kerpel könyvkereskedő cégeknél kapható. 3459

— Iskolakönyvek felárban. Használt, de jó állapotú, tiszta, legújabb kiadású, bekötött tankönyvekre az új iskola-idejnyre már most elfogad előjegyzéseket Kerpel László könyvkereskedése. E cég az előző év tankönyveit átveszi. 8071

— Francia ilkorok legbiztosabb készítésével házilag — a ilkorapona 1 üveg 60 filléért. Vojtek és Weismán. 4501

VÁROS ÉS MEGYE.

A kolera barakk építése. A belügyminiszter ma arról értesítette a várost, hogy a kolera barakk építési költségeit, 9657 koronát ő fedezi, de azt kívánja, hogy azt ne a Kapu utcában, hanem a járvány kórház mellett, a császári erdő alatt állítsák fel.

Megkezdődött az adókövetés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A ad, au usztus 22.

Szerdán reggel fél össze az aradi városi háznál az adókövető bizottság, amely a harmadosztályú kereseti adót állapítja meg. Az első napon a következő polgárok adóját állapítják meg:

Lovas Károly ablaktisztító 40 kor., Domján Ferenc ácsmester 17 kor., Tüzes János ácsmester 18 kor., Einweg János ácsmester 23 kor., Weszely József ácsmester 20 kor., Román Róbert ácsmester 24 kor., Saberger Jakab ácsmester 30 kor., Papp István ácsmester 39 kor., Baumgartner Antal ácsmester 5 kor. 83 fillér, Szekelke R. László ácsmester 30 kor., Gábel Sándor ácsmester 45 kor., Weszely Pál ácsmester 52 kor., Wlatt István ácsmester 57 kor., Cserrmann János ácsmester 120 kor., Haick Frigyes ácsmester 125 kor., Ráthy Mihályné albérbe adó 17 kor., Zahn Mária albérbe adó 20 kor., özv. dr. Isszkutz Károlyné albérbe adó 30 kor., Böhm Ignác alkusz 19 kor., Hermann Béla alkusz 25 kor., Jónás Adolf alkusz 33 kor., Pollák Márk alkusz 34 kor., 50 fillér, Eitner A. aranyműves 33 kor., Waldmann I. aranyműves 46 kor., Stolez J. aranyműves 49 kor., Fellner Samu aranyműves 21+80 kor. 50 fill., Marschall Mária albérbe adó 6 kor., Herling Mihály aranyozó 41 kor., Klein Ignác ásványvízkereskedő 10 napja áll fenn, Lukács Ignác ásványvízkereskedő 15 kor., Kardos Miklós ásványvízkereskedő 56 kor., Barna József asztalosmester 9 kor., Salgó Gusztáv asztalosmester 9 kor., Erki Balázs asztalosmester 15 kor., Csatlós András asztalosmester 18 kor., Kronberger István asztalosmester 17 kor., Porozán Lajos asztalosmester 11 kor., Seres András asztalosmester 21 kor., Szilágyi Jakab asztalosmester 22 kor., Jaczkó Mihály asztalosmester 22 kor., Kávás Lajos asztalosmester 22 kor., Horváth János asztalosmester 10 kor. 5 fill., Prizil Albert asztalosmester 23 kor. 50 fill., Taugner János asztalosmester 15 kor., Mánózer Sándor asztalosmester 25 kor., Bátor György asztalosmester 26 kor., Kiss János asztalosmester 28 kor., Moskovits Agoston asztalosmester 27 kor., Puszkás György asztalosmester 30 kor., özv. Róth Mártonné asztalosmester 30 kor., Menczer Gyula asztalosmester 29 kor., Spitz Ignác asztalosmester 25 kor. 92 fill., Orbán János asztalosmester 32 kor., Kutajka János asztalosmester 32 kor., Steindl Béla asztalosmester 31 kor., Kentleressy Károly asztalosmester 33 kor., Depold Ferenc asztalosmester 35 kor., Hrabovszky János asztalosmester 35 kor., Molnár Antal asztalosmester 35 kor., Gedeon Rezső és Biró János asztalosmesterek 35 kor., Szalay István asztalosmester 38 kor., Kovács Sándor asztalosmester 33 kor., Imrédi Ákos asztalosmester 39 kor., id. Edl Lőrinc asztalosmester 39 kor., Müller Henrik asztalosmester 39 kor., Fibinger Lajos Izidor asztalosmester 38 kor., Andrejkovits János asztalosmester 40 kor., Szentjóni László asztalosmester 39 kor., Pospischi Imre asztalosmester 42 kor., Zinner Hermann asztalosmester 40 kor., Drössel Ferenc asztalosmester 43 kor. 40 fillér, Jónás Aladár asztalosmester 44 kor., Gartner Ferenc asztalosmester 8+43 kor., Márton Ferenc asztalosmester 43 kor., Hondu Antal asztalosmester 46 kor., Marton Aladaré asztalosmester 47 kor., Tóth Jánosné és trsa asztalosmester 48 kor., Korponai József asztalosmester 51 kor., Saki Antal Vencel asztalosmester, malomtulajdonos 27+24 kor., Varga József asztalosmester 52 kor., Márkus József asztalosmester 54 kor., Sonn Samuel asztalosmester 54 kor., Eberwein József asztalosmester 68 kor., Patrik György asztalosmester 69 kor., Krémer János asztalosmester 70 kor., Gulner Adám asztalosmester 70 kor., Pápay Lajos asztalosmester 74 korona, Braun Irén asztalosmester 38 kor., Kenderessy László asztalosmester 94 kor., Czirkál Gyula asztalosmester 94 kor. 80 fill., Palatics György asztalosmester 100 kor., Csettel Fülöpné asztalosmester 103 kor., Barna Kálmán asztalosmester 123 kor., Sebessy Ferenc asztalosmester 140 kor., Czeiler István és Szathmáry Mihály asztalosmesterek 250 kor., Reinhardt Gyula és trsa asztalosmesterek 294 kor.,

Albert Lajos asztalosmester 18 korona, Arad városi autóbussz vállalata 220 korona, Horvitz Gusztáv és Grossman Alfréd dr. autómobil vállalkozók 150 korona, Scheer Károly bádogos mester 19 kor., Kőszegi Sándor bádogos mester 22 kor., Bukvis Pál bádogos mester 34 kor., Hannauer Mihály bádogos mester 34 kor., Baricsák Imre bádogos mester 36 kor., Nagy Adolf bádogos mester 37 kor., Özvegy Márionffy Viktorné bádogos mester 40 kor., Spitz Gyula bádogos mester 39 kor. 36 fillér, Kocsi Ferenc bádogos mester 43 kor., Csóthy Etelka bádogos mester 53 kor., Göncs József és Katona István bádogos mesterek 55 kor., Diamant Jenő bádogos mester 72 kor., Weil Alajos bádogos mester 115 kor., Husserl Manóné bádogos mester 122 kor., Kohn József bádogos mester 242 kor., Goldschmidt Sándor banküzlettulajdonos 310 kor., Molnár Illésné baromfikereskedő 0.90+4 kor., Kádár Ernő baromfikereskedő 15 korona, Jones Pál baromfikereskedő 18 kor., Bartos Ede baromfikereskedő 36 kor., Petár Pál béltisztító 6 kor., Bosnyák Péter béltisztító 21 kor., Klein Gábor béltisztító 60 kor., Alex Jéfta bérkocsitulajdonos 2 kor., Viduleszki Miklós bérkocsitulajdonos 4 kor., Lázár Imre bérkocsitulajdonos 4 kor., Máté József bérkocsitulajdonos 6 kor. 66 fill., Tokai Mihály bérkocsitulajdonos 12 kor., Konkoly Jánosné bérkocsitulajdonos 3.59+5 kor., Dobos József bérkocsitulajdonos 12 kor., Magyar Mihály bérkocsitulajdonos 2 kor., Nagy Mihály bérkocsitulajdonos 12 kor., Kuzmann Mihály bérkocsitulajdonos 484+12 kor., Kurucsnán Vince bérkocsitulajdonos 8 kor., Szabó Ferenc bérkocsitulajdonos 10 kor., Szokority Simon bérkocsitulajdonos 10 kor. 84 fill., Bagó József bérkocsitulajdonos 12 kor., Biris György bérkocsitulajdonos 12 kor., Bordea Demeter bérkocsitulajdonos 8 kor., Bodó István bérkocsitulajdonos 12 kor., Bogya Gligor bérkocsitulajdonos 12 kor., Doksa György bérkocsitulajdonos 12 kor., Buba János bérkocsitulajdonos 12 korona, Buzi Lajos bérkocsitulajdonos 12 korona, özv. Gligoreszku Jánosné bérkocsitulajdonos 12 kor., Gyermann János bérkocsitulajdonos 12 kor., Háza Páter bérkocsitulajdonos 12 kor., Hodácsak Sámuel bérkocsitulajdonos 12 kor., Illyés Lajos bérkocsitulajdonos 12 kor., Jerk Jakab bérkocsitulajdonos 5.50 korona, Viduleszku Miklós bérkocsitulajdonos 7 kor., Mauzer Pál bérkocsitulajdonos 12 kor., ifj. Kerity Miklós és neje bérkocsitulajdonos 12 kor., Kurticsán Demeter bérkocsitulajdonos 7 + 12 kor., özv. Kurticsán Jánosné bérkocsitulajdonos 12 kor., Kuzmann Péter bérkocsitulajdonos 12 kor., Laczkó Péter bérkocsitulajdonos 12 kor., Lammert Jakab bérkocsitulajdonos 12 kor., özv. Lőrinczy Farkas Károlyné bérkocsitulajdonos 12 kor., Magyar István bérkocsitulajdonos 12 kor., özv. Miskovits Balászné bérkocsitulajdonos 12 kor., Miskovits Demeter bérkocsitulajdonos 12 kor., Mladin György bérkocsitulajdonos 12 kor., Nyes János bérkocsitulajdonos 12 kor., Pászkan János bérkocsitulajdonos 12 kor., Pálintás István bérk. tul. 12 kor., Pavlovits Dusan bérk. tulajd. 12 kor., Popa László bérkocsitulajdonos 12 kor., Püspöki Lajos bérkocsitulajdonos 9 kor. 56 fill., Rettenbacher György bérkocsitulajdonos 12 kor., Simandán Tódor bérkocsitulajdonos 12 kor., Szabó László és neje bérkocsitulajdonos 12 kor., B. Szűcs Ferenc bérkocsitulajdonos 12 kor., Zivoda János bérkocsitulajdonos 12 kor., Zivoda Pál bérkocsitulajdonos 12 kor., Zwedek Károly bérkocsitulajdonos 12 kor., Trokár József Ilés bérkocsitulajdonos 1 kor. 10 fill., özv. Turzó Gáborné bérkocsitulajdonos 12 kor., József Ilés bérkocsitulajdonos 16 kor., Kallós József bérkocsitulajdonos 12 kor. 50 fill., Forgó Sándor bérkocsitulajdonos 20 kor., Tóth Daniel bérkocsitulajdonos 8+24 kor., Dan János bérkocsitulajdonos 10+24 kor., Bálint Imre bérkocsitulajdonos 24 kor., Bereza Mihály bérkocsitulajdonos 24 kor., özv. Bartók Mihályné bérkocsitulajdonos 24 kor., Gotta Jánosné bérkocsitulajdonos 24 korona, Bogdán György bérkocsi tulajdonos 24 korona, Brumenschel Gyula bérkocsitulajdonos 24 kor., özv. Garagoj Sándorné bérkocsitulajd. 24 kor., Grünwald Marton bérkocsitulajdonos 24 kor., Gyarmati József és neje bérkocsitulajdonos 14 kor., Jankovics György bérkocsitulajdonos 24 kor., Kell András bérkocsitulajdonos 24 kor., Kutyik György bérkocsitulajdonos 24 kor.,

Lekőz Sándor bérkocsitulajdonos 14+24 kor.,
 öz. Makay Józsefné bérkocsitulajdonos 24
 kor., Mácsán Nikáné bérkocsitulajdonos 24
 kor., Pálkás Mihály bérkocsitulajdonos 24
 kor., Papp Péter bérkocsitulajdonos 24 kor.,
 Puterity Demeterné bérkocsitulajdonos 24 kor.,
 Puterity István bérkocsitulajdonos 24 kor.,
 Radoszav Angyelkó bérkocsitulajdonos 24 kor.,
 Reinmüller Imréné bérkocsitulajdonos 24 kor.,
 Sikulán Jánosné bérkocsitulajdonos 24 kor.,
 Tolán Péter bérkocsitulajdonos 9+10+14 kor.,
 Sirján János bérkocsitulajdonos 24 kor., So-
 mogyi István bérkocsitulajdonos 24 kor., Weisz
 Antal bérkocsitulajdonos 24 kor., Dusan Mik-
 lós bérkocsitulajdonos 24 kor., Kertész István
 bérkocsitulajdonos 48 kor., Jankovics Péter
 bérkocsitulajdonos 34 kor., öz. Bogya Fe-
 renené bérkocsitulajdonos 60 kor.

Ez ellen természetesen felszólalhatnak az
 egyes polgárok és az adókiadó-bizottság tár-
 gyalásán előadhatják azokat az okokat, amelyek
 alapján adójuk leszállítását kérik.

Elutazás előtt

óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyet-
 len biztos hatása

„RADICAL“

molyirtó porral, kap-
 ható —.80, —.50 és
 1 koronás dobozokban
 .: kizárólag .:

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer-János-u. 2.

*Évente sok pénzt takarít
 meg, ha Drogeria szükséglet-
 tét állandóan fenti cégnél szerzi
 be. — Gyógyárak, kötszerek,
 háztartási cikkek, illatszerek,
 valódi és saját gyártmányu
 kölni-vizek, finom szappanok,
 arc-cremek, szájvizek, fog-
 paszták. — Nagy választék
 fésűk, hajtűk és hajkefékben*

A KIADÓHIVATAL ÜZENETEI.

„Pótolható“ hirdetésért kérünk még 30 fillért.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

= A Boroshezi Takarékpénztár részvény-
 társaság f. hó 20-án tartotta alakuló közgyűlését,
 melyen 100.000 korona alaptőkével megalakult.
 Az igazgatóság tagjai: Bienenstock Jakab ve-
 zérigazgató, Dénes Jakab dr., Fekete József
 dr., Feinkuchen Izidor, Deutsch Márk, Hajdu
 József, Öry Sándor, Siflis János és Weiszber-
 ger Mór. Felügyelő bizottság: Kiurszky Iván,
 Vas Pál, Fogassy Gyula, Caillag Ignác, Illés
 Albert.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, augusztus 23.

Éjjelenként kapunk csapadékot, reggelre
 azonban nyoma sincs, halott a tengerin kiadás
 eső még mindig sokat lendítene.

A gabonaüzlet irányzata tartott.

Elkelet a mai piacon :
 2500 mm. buza 11.20—11.60
 300 mm. rozs 8.50—8.60
 400 mm. árpa 8.30—8.50
 100 zab 8.20—
 150 tengeri 8.— (consum)
 Az árak ötven kilogrammonként, koronákban
 értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, augusztus 22.
 Amerika 14-el magasabb. Kínálat, vételkedv meg-
 felelő, 45 ezer mm. 5—10 fillérrel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1911. októberre	11.68—11.69	11.67—11.68
Buza 1912. áprilistól	11.91—11.92	11.82—11.83
Rozs 1911. októberre	9.67—9.68	9.66—9.67
Tengeri 1912. májusi	8.09—8.10	8.09—8.10
Zab 1911. októberre	8.92—8.93	8.89—8.90

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. augusztus 22.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	— — — —	10.55—10.60
77	— — — —	10.70—10.80
78	— — — —	10.85—10.90
79	— — — —	10.95—11.00
80	— — — —	11.00—11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	— — — —	10.55—10.60
Rozs	— — — —	8.20—8.25
Árpa	— — — —	7.95—8.00
Zab	— — — —	8.15—8.20
Tengeri	— — — —	8.25—8.30

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Augusztus 22.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	111.50
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	91.10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ ⁰ / ₀	— — — —	80.35
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀	— — — —	92.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	— — — —	94.—
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	— — — —	220.—
Tisszaszab. és saegedi sorsjegy kölcsön	— — — —	115.—
Oszták járdék papírban	— — — —	92.20
Oszták járdék ezüstbe	— — — —	95.90
Oszták járdék aranyban	— — — —	116.—
Oszták koronajárdék 4 ⁰ / ₀	— — — —	92.10
1880. évi oszták államsorsjegy	— — — —	157.—

Oszták-magyar bankrészvény	— — — —	19.85
Magyar hitelbank-részvény	— — — —	846.75
Oszták hitelintézeti részvény	— — — —	654.75
Oszt.-magy.-államvasuti részvény	— — — —	742.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	— — — —	19.04
Német birodalmi márka	— — — —	117.30
London vista	— — — —	240.27 ¹ / ₂
Páris vista	— — — —	95.07 ¹ / ₂
20 márkás arany	— — — —	28.50

Kőbányai sertéspiac.

— Aug. 22. —

Augusztus 21. Magyar elsőrendű: Fialat nehe-
 (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 159—
 160 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilo-
 grammig terjedő súlyban) 162—164 fillér. Közép
 (páronként 240—280 kg.) 168—170 fillérig.

Sertéslelészám: 1911. évi augusztus hó 18. nap-
 ján volt készlet 28448 drb. — 1911. augusztus hó
 19-én felhajtott 271 drb., — 1911. augusztus 19-én
 elszállított 86 drb., — 1911. aug. 21. napjára
 maradt készletben 28633 drb.

A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Felolós szerkesztő:

Belgár Lajos.

A POLLÓ SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi eszimpadja.

Ma szerdán, 1911. augusztus 23-án:

1. Áltatásár Algirban. Látványos. — 2. Lucy szerelmese.
 Vigjáték. — 3. A trüadur büntetése. D.áma. — 4. Há-
 zassági értesítő. Nevettető. — 5. Perzsiában. Tanulságos
 utirajz. — 6. Luftig ur repülőkísérlete. Kacagató. — 7.
 Ninwe királynéja. Szenzációs sláger kép. — 8. Lemke-
 kalandja. Vigjáték.

Előadások délután 6 órától.

Helyárak: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. I-és
 hely 80 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill.,
 IV-ik hely 20 fill.

URANIA

mezőfénykép színház.

(Báró Szimonffy-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán 1911. augusztus 23.

Szenzációs nagy detektív műsor. 1. Az emdönt gyilkos-
 ság. Pinkerton nyomozásából. — 2. Egy telefon tévedés.
 — 3. A rémületek háza. Pinkerton nyomozásából. — 4.
 A kerékpáros rendőr. — 5. A gyilkos fiú. — 6. Rendőr-
 kutyák munkában. — 7. A koldus király.

Előadások é. n. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60
 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

NYILTTÉR.*

**Budapesten székelő
 Elsőrangú Biztosító Társaság**

az ország nagyobb városaiban megfelelő össze-
 köttetésekkkel rendelkező

főügynököket, továbbá főügynök-
 ségi vezetőket, (titkárokat), ke-
 zelő tisztviselőket, elemi és élet-
 ágazati üzletszerzőket keres.

Ajánlatok a kor és eddigi működés meg-
 jelölésével **HAASENSTEIN és VOGLER**
(JAULUS és TÁRSA) hirdetési irodájába,
BUDAPEST, „NYUGDIJOGOSULTSÁG
4866. jelige alatt küldendők. 6808

Feltétlen discretio biztosítatik.

Maidt és Schrod

Arad, Andrássy-tér 17.

(Reinhart-ház.)

Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és
 gummi kabátok 30 koronától. 2169

Intézeti fiu kelengyék dus választékban.

Szabott a rak! — Szolid kiszolgálás!

Városi és megyei telefon 765

Egyéves önkéntesek

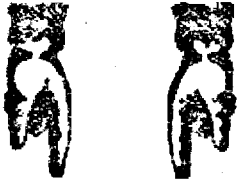
legújabb előírás szerint, legjobban
és legolcsóbban felszerelteknek

Kolarits Nándor

Magyarország első és legnagyobb egyenruházati intézetében

**Temesvár - Belváros,
Mercy-utca 10. szám.**

Arjegyék és költségvetéssel szívesen szolgálók.
Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve
kezeskedik. 3907

Andrássy-tér 8. számú
házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohánytőzsdének al-
kalmass — folyó évi november
hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
hivatalában, József főherceg-ut 22.

MEGNYILT

Arad, Szabadság-tér 18.

Kereskedőknek és iparosoknak fontos!

Az „Aradi Bevásárlási Utmutató”

1911. augusztus hó végén 10 ezer példányban jelenik meg. Az iskolai beiratások alkalmával több ezer idegen fordul meg Aradon és olvassa az

„Aradi Bevásárlási Utmutató”-t,

amely felkarolja mindazon forrásokat, ahol az iskolaév kezdetén szükséges külön-
féle tárgyak és cikkek a legjobb kivitelben és a legelőnyösebben szerezhetők be.

Az „Aradi Bevásárlási Utmutató”

augusztus hó 31-én, szeptember hó 1-én, 2-án és 3-án **tizezer** példányban ingyen
lesz szétosztva a pályaudvarokon a vonatok érkezésekor, valamint az összes aradi
iskolák kapui előtt.

Az „Aradi Bevásárlási Utmutató”

részére hirdetések felvételnek az **ARADI KÖZLÖNY** kiadóhivatalában (József fő-
herceg-ut 22. Telefon 151.) Kiváratra a hirdetés felvétele végett a kiadóhivatal meg-
bizottját elküldi.

Az „Aradi Bevásárlási Utmutató”
kiadóhivatala.

592—1911. g. szám.

Árlejtségi hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke a Mikulakai zsillip őrház épí-
tése iránt folyó évi szeptember hó
4-én délelőtt 10 órakor árlejtsét
tart.

Kikiáltási ár: 2553 korona 05
fillér.

Bánatpénzül leteendő a kiki-
áltási ár 5% a készpénzben, vagy
elfogadható értékpapírokban a vá-
rosi pénztárban.

Az árlejtsésen résztvenni csak
írásbeli ajánlatokkal lehet.

Az írásbeli ajánlatok lezártan
nyújtandók be s csak akkor vétet-
nek figyelembe, ha azokhoz a
bánatpénz mellékelve van s ha az
ajánlattevő kijelenti, hogy az árlej-
tségi feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtségi feltételek a gazda-
sági tanácsnok urnál az árlejtsét
megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági
székének 1911. évi augusztus hó
14-én tartott üléséből:

A gazdasági szék.

Megnyilt

György Menyhért és Társa

Telefon szám 855.

női felöltők áruháza

Telefon szám 855.

Arad, Andrássy-tér 8.

A Minoriták templomának bejáratával
szemben.

Óriási választék a legegánsabb angol újdonságokban,
eredeti modellek női és leánygyermek felöltőkben
feltűnő olcsó, szigorúan szabott árakban.

Mértékutáni rendelések gyorsan elkészítetnek.

Vidékre választékot küldünk.

3751

Költözők figyelmébe!

Világos világítási berendezések

csillárakal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállítás

KOCH DÁNIEL

Világosság és telefonberendezésvállalat
Arad, Deák Ferencz u. 42.Virág
Kálmán

építőmester

elvállalja magán- és bérházak, valamint nyaralók stilszerű tervezését, művezetését, felépítését és leszámolását. Ugyiszintén gazdasági épületek, silos és mindennemű beton és vasbeton munkák szakszerű elkészítését iroda és gyár-telep:

3821 ARAD,
Erzsébet-körút 59. sz.
Telefon szám 65.

Költözők figyelmébe!

— Telefon 250. szám. —

Értesítem a t. szállító közönséget, hogy hosszú évek óta a Petőfi-utcában volt butorszállítási üzletemet 1911. évi augusztus 1-ével Deák Ferenc-utca 36. szám alá, Malroviitz házba helyeztem át.

Ajánlom ezuttal 6, 8 és 10 méter hosszú zárt, belül kárpitozott tiszta butorszállító kocsijaimat úgy helybeli, mint a legtávolabb eső vidékre történendő költözéseknél. Vállalok mindennemű fuvarozást és átköltöztetést a vasútra és vidékre, nyitott, ruganyos kocsikon is teljes jótállás mellett.

Kérve a t. közönség további támogatását, kiváló tisztelettel

Éliás Lipót Fia

butorszállító 3279

Deák Ferenc-utca 36. szám.

Husserl Manó

Arad, Szt. Pál-utca 11. sz.

Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádogos. Készítmó-dern butor veretét. Fém-csiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 3341

Galvanoplasztikai munkák

**NE FOGADJON EL
MA-Á-ÁST!**

**CSAK ÓRIÁS
FEDAK-
CIPŐKRÉMET**

30 FILLERÉRT.

Tyukszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anaga lin használatával, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Szab és kézizzadáás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „Peppo“-val ecseteljük. A mirigyeket kiszárítja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „Phenolsav“-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s. kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „MELOGEN“ egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a szőrt le lehetne mosni. Ára **2 korona.**

Kitűnő amerikai
gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerelvények az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
s egyenlőrel ezentes

Építetők figyelmébe!

Csoiban Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, úgy mint:

tervezéseket, új építkezést, régi épületek átalakítását

egy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csoiban Tivadar,
2681 építész.

Nemesfajú

görög és sárga

dinnyéit

ajánlja: 3678

Hámory gazdaság

Arad, Deák Ferenc-u. 3.

Alkalmi vételek

és eladások

Ékszer-tárgyak

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárátára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Weltzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédu!ák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcsereleltetnek
TELEFON 438. TELEFON 438.

Sashegyi Sándor

engedélyezett magánkutató és felvilágosító (magán-detektív) irodája

Arad, Szent Péter-tér 7. szám.

Irodám ügyköre: Megfigyelések és nyomozások, szigorú diszkréciót követelő családi és házassági ügyekben, kereskedelmi és ipari hitelügyekben, bűnügyek felderítésében és minden olyan természetű magánügyben, amely teljes titoktartást követel. Meghívásra egy helyben, valamint vidékre elmegyünk. 3788

Ezen rovatban minden szöveg egy-egy beiktatásának ára 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tér 21. sz.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szövegben a szöveg előír — avagy levélbélyegeketben. Tudakozással a hirdetés száma mindenkor közzé kell adni megkezdésénél, (a felígés leveleket kivéve) felvételükkel szemben a kiadóhivatal, az esetben, vállalkozás megkezdéséig. Az apró hirdetések díja a szöveg száma szerint számított. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 50 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a közérdeklődés miatt nem fogadható. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kiválasztása díjazással megkezdésével. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

HÁZASSÁG.

Házasság.
Tizenkilenc éves polgárleány 500,000, huszonkét éves kisaszszony 160,000, huszonöt éves árva-leány 40,000, korona vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy óhajt férjhezmenni. Komoly szándékú urak irjanak e címre: Davidovics Ferencz, Budapest, Erzsébet-körút 16. szám. 1696

LEVELEZÉS.

„Kálmán!”
levele van a kiadóban. Kérem rögtön átvenni. Idealista. 3991

Borbély urak!
Ez uton kérnem azon daltás természetű, jelvénytől ellátott fodrász urát, aki a főtéren követett, de habozott megszólítani, hajandó-e levelezésbe épni? Leveleket „Csak röviden” jelige alatt a lapban jelezve kérek.

Gumi cikkek
legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. 1-3329

ALKALMAZÁST NYER.

Üzleti szolga
ki írni, olvasni tud, felvétetik Vojtek és Weisz cégénél. 3869

Fényes kereset!
Egy minden családban nagy kelen-dőségnek örvendő háztartási cikk terjesztésére egy helyben, mint Aradmegye nagyobb községeiben ügynökök kerestetnek fix fizetés-sel és magas jutalékkal (női ügy-nökök is). Óvadékkal rendelkezők pénzbeszedéssel is lesznek meg-bizva. Ajánlatok referenciákkal „Könnyű eladás” jeligére a lap kiadóhivatalába. 3868

Könyvvezető 3979
keres'etik helybeli fűszerüzletbe. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéret-nek „Másodikönyvvezető” jeligére.

Egy varrógépmechanikus
azonnal felvétetik Singer és Társá-nál, Nádasdy-palota. 3982

Parádés kocsi
kerestetik, kinek uraságotól jó bizonyítványai vannak, adja le címét a kiadóhivatalba. 8947

KIADÓ LAKÁS.

4 szoba,
elő- és fürdőszobából és minden hozzátartozóból álló lakás Bat-thányi-u. 83/a. sz. alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmes-ternél. 8785

2 szoba-
és fürdőszobából álló utcai garcon lakás a Faragó-házban Széchenyi-u. 7. sz. földszint, november 1-től kiadó. Bővebbet az Aradi első takaréknál. 8785

Elegánsan berendezett,
különbejáratu butorozott szoba, szeptember hó 1-re kiadó. Rákóczi-utca 4. 8950

Teleky-utca 20. sz.
elegáns 4 szobás földszinti lakás fürdőszobával, villanyvilágítással, november 1-re kiadó. Bővebbet: Zeiner Ignátnál, Teleky-utca 22. szám. 8801

November 1-től
több 3, 2 és 1 szobás lakások Kasza-utca 6. és 7. szám alatt ki-adók Bővebbet ugyanott 8899

Minden ragyog,
ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisztól. 1-3326

VÉTEL ÉS ELADÁS.

10 koronától kezdve
férfi fűző, bokszi cipő kapható Aradi Cipészek Termelő Szövetkezeténél Szabadság-tér 15 Bizomány raktarak Csermőn és Piskin. 8451

Csinosan berendezett
fűszer- és terményüzlet, hol ital-kimérés is van, állásbamenés foly-tán azonnal átadó Demeter-utca 107. alatt. Értekezés délelben.

Két jó, erős
fiatal, hínó elé való lovat, eset-leg kocsit és teljes felszerelést keresek megvételre. Ajánlatokat „Fogat” címen a kiadóhivatalba kérek.

Kopott parket
tűkőrfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pasztájával dörzsöli fel. 1-3328

Lampok
10, 16, 24, 30 és 40 fillér. **Con-fetti** 100 csomag 6 K., 1000 cso-mag 42 korona. Ingusz I. és fia könyv- és papírkereskedésében Arad, főútel Andrássy-tér 16., fióküzlet Weitzer János-utca. 555

Homokfutó kocsit
keresek megvételre. Ajánlatokat „Könnyű kocsi” címen a kiadó-hivatalba kérek.

Jókarban levő, használt
lőszerszámok eladók Dengl fatele-pén, Kossuth-utca végén. 3000

Vadászfégyvert
vásárolnék, modern, jó szerkezetűt. Ajánlatot „Fegyver” címen a ki-adóhivatalba kérek.

Iskolakönyvek
a legújabb kiadásban, a tantes-tületek által előírt író és rajzszere-kek, valamint az összes iskolai cikkek előnyösen szereshetők be Pichler Sándor könyv-, papír- és írószkereskedésében Arad, Sza-badság-tér 1. sz. Telefon 308. 2551

ÜZLETEK.

Egy jóforgalmu
szatócsüzlet más vállalat mint eladó. Bővebbet Angyal-utca 21. szám 8426

Atadó
egy 50 év óta fennálló jó bev-e-delmező korlátlan italmérés és trafik, üzlet, visszavonulás miatt. Átvételhez 10 000 korona szük-sé-ges. Cím meg tudható a kiadón. 3783

Csermőn
a főtéren, a piac gőcpontján, egy üzlethelyiség pékség és mészár-széknek alkalmas, lakással együtt 1911. október 1-től kiadó. Bőveb-bet Morar Áronnál Csermő 8910

INGATLAN.

Eladó
kiszentmiklósi főuton egy két hel-telkes sarok-ház. Bővebbet Kis szentmiklós 73. szám 8776

Magyar-utca 3977
volt Gál- most Tóth-féle 2-3. számu ház szabad kézből eladó.

Szőlő 3981
nagyon szép termésű, jutányosan eladó Bővebbet Kossuth utca 54.

Telek
308 négyzetöl a rajta levő épüle-tekkel eladó Bővebbet Kossuth-utca 54. 3981

KÜLÖNFÉLE.

Előfizető-egység
jó, uri ebédkosztót ad a Kath. Házasszonyok Aradi Egyesületének Cselédotthona, Gróf Karolyi Gyula-utca 4. sz. 3778

Ha iskolás gyermekét
uri családnál jól kívánja elhelyezni, úgy forduljon a Gyorsfutár válla-latához, Deák Ferenc-utca 30. 8937

Öz. urinő
elvállal egy intelligens kisleánykát teljes ellátásra. Cím a kiadóhiva-talban. 3880

Az iskola sálca
tartamára egy német nyelvű gyer-meket felcserélnék egy magyar nyelvű gyermekért. Cím a kiadó ban. 8980

Két 3978

esetleg 3 jó házból való fiu intel-ligens izr. családnál teljes ellá-tásra fölvetetik. Schillinger Vil-mosné Weitzer János utca 14. sz.

Szép fogakat
ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcrémje. 1-3329

Intelligens izr. családnál
iskolás gyermekek teljes ellátás-sal fölvetetik zongora használ-tattal. Petőfi-utca 10. I emelet. ajtó 4. 3918

Iskolás
gyermeket óhajt teljes ellátásra, az forduljon a gyorsfutár-vállalat-hoz, Deák Ferenc-utca 30., Fábán-utca sarok. 3870

Szülői figyelmébe!
1-2 gyermek elsőrangú ellátásba részesülnek. Tágas higiénikus lakás a Lyceum közleiben. Cím e lap kiadóhivatalában. 3920

Augusztus 25-én
nyílik meg Aradon a Ferencz-téri polgári fiúiskola mellett a „Miner-va” könyv- és papírkereskedés. Knieszer Imre és Tsa. 8983

Iskolakönyvek
tartós bekötését szolid árak mel-lett vállalja az Aradi Nyomda Részvénytársaság könyvkötészete József főherceg ut 82.

Elegáns
bérautók
turára, napra, órára Szabadságtér 17. sz. Telefon 816. 2728

Kerékpáros
Gyorsfutár
Vállalat ::
Telefon 848.
Iroda: Deák Ferenc-utca 30. szám. (Fábán-utca oldalon.) 8443

Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban
Diamant-nál
Atzól Péter-utca 2. (az udvaron)

Nagy Sándor
szobrász
Arad, Kossuth-utca 4. sz.
(Mairovitz kőfaragó telepen.)
Készít művészi kivitelű fi-gurálla és dekoratív
szobrász munkákat
u. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindenemű iparművészeti tár-gyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árért. 4407

Iskolai beiratási hirdetés!

Iskolai beiratási idényre.

Fischer nagyáruházának

Arad, Szabadság-tér 12.

szenzációnal olcsó árjegyzékek!
Külön osztály gyermekek részére!

Gyermek nyakkendők I

Gyermek mosó nyakkendők csokor	10 kr.
Gyermek " " regatta	14 "
Gyermek tiszta selyem csokor	25 "
Gyermek " " regatta	25 "
Gyermek " " plastron	29 "

Gyermek ingek I

Gyermek ingek vasalt fehér	95 kr.
Gyermek ingek jó minőségű sifonból	1.05 "
Gyermek ingek puha mellű sifonból	1.25 "
Gyermek ingek egész finom madipulánból	1.45 "
Gyermek gallérok és manzsetták jó minőségben	

Gyermek kalapok I

Gyermek őszi kalap lodenből	75 kr.
Gyermek " " fekete és színes	98 "
Gyermek " " finomabb min.	1.25 "
Gyermek " " elegáns kivitelben	1.35 "
Gyermek " " sikkos forma selyem béléssel	1.50 "

Gyermek sapkák I

Gyermek sport sapka kockás szövetből	85 kr.
Gyermek sapka kék szövetből	50 "
Gyermek deák sapka finom cheviotból	65 "
Gyermek matróz sapka kék és piros szövetből	75 "
Gyermek matróz sapka kék és piros selyemből	1.15 "

Gyermek eső ernyők I

Gyermek eső ernyő croiseból	95 kr.
Gyermek eső ernyő clottból	1.15 "
Gyermek eső ernyő finom canelából	1.45 "
Gyermek eső ernyő sergeből	1.60 "
Gyermek eső ernyő jó minőségű selyemből	1.75 "

Gyermek zsebkendők I

Gyermek zsebkendők képekkel	05 kr.
Gyermek zsebkendők sifonból fehér	08 "
Gyermek zsebkendők vászonból	11 "
Gyermek zsebkendők jobb minőségű vászonból	14 "
Gyermek zsebkendők fin. szín. batiszt	16 "

Gyermek iskola táskák I

Gyermek iskola táskák viaszos vászonból	85 kr.
Gyermek iskola táskák színes képekkel	45 "
Gyermek isk. táskák vízm. vászonból	50 "
Gyermek isk. táskák jó minőségű tartós	60 "
Gyermek iskola táskák bőrből	75—1.50 "

Gyermek patent harisnyák fegyházi munkai

Gyermek pat. harisnyák, árak nagyság szerint.	
Gyermek patent harisnyák jó min.	15—27 kr.
Gyerm. pat. harisny. diamánt fekete	19—38 "
Gyerm. pat. harisny. dupla sárokka	27—45 "
Gyerm. pat. harisny. legjobb min.	32—57 "

Különböző tárgyak gyermekek részére!

Gyermek nadrág tartók gumiból	19—35-ig.
Gyermek zsebkés fehér és barna csonttal	20—30-ig.
Gyermek fogkefék	10—25-ig.
Gyermek pénz erszény bőrből	10—50-ig.
Gyermek patent zseb tintatartók	25—50-ig.

Férfi divat osztály! Olcsó árjegyzék!

Férfi fehérnemű I

Férfi ing színes puha mellű	1.15 kr.
Férfi ing sifonból piquet mellű	1.85 "
Férfi ing angol zephírből színes	1.45 "
Férfi ing egész finom fehér damaszt mellű	1.65 "
Férfi ing egyedüli különlegességem drapp csíkos	1.75 "

Férfi kalap ujdonságok I

Férfi kalap jó minőségben	1.25 kr.
Férfi kalap megbízható jó minőségben	1.50 "
Férfi kalap színes és fekete legujabb forma	1.75 "
Férfi kalap elegáns, finom gyapjuból	2— "
Férfi kalap legfinomabb nyulszőrből	2.50 "

Férfi esőernyők I

Férfi esőernyő croiseból	1.15 kr.
Férfi esőernyő jó minőségű clottból	1.35 "
Férfi esőernyő tartós canelából	1.50 "
Férfi esőernyő glória selyemből	1.75 "
Férfi esőernyő finom selyemből	1.95 "

Férfi nyakkendők óriási választékban!

Férfi batiszt csokor szép mintákban	11 kr.
Férfi batiszt regatta szép mintákban	19 "
Férfi selyem csokor gyönyörű szép mintákban	25 "
Férfi selyem regatta gyönyörű szép mintákban	35 "
Férfi nyakkendők tiszta selyemből ujd.	50 "

Különböző férfi divatcikkek I

Nagyválasztéku zsebkendők dr.	19—25 kr.
Jó minőségű nadrágtartók drb.	35—50 "
Jó minőségű harisnyakötők drb.	39—50 "
Nagy választék divatos kézelőgombokban	25—50 "
Jó minőségű köpper lábravaló alkalmi vétel	95 "

Férfi harisnyák I

Férfi harisnya maccol nyerszín párja	19 kr.
Férfi harisnya színes és fekete párja	25 "
Férfi harisnya divatos csíkos párja	29 "
Férfi harisnya különlegesség legujabb minták párja	35 "
Férfi harisnya tiszta cernából párja	45 "

Női divat osztály!

Női fehérnemű I

Női leg sifonból himzéssel díszítve	85 kr.
Női ing madipulán gyönyörű himzés betéttel	1.15 "
Női ing finom vászonból kézi himz.	1.50 "
Női ing finom franc. batisztból szín.	1.75 "
Női ing rumburgi vászonból kelen-gyének	2.00 "

Különböző női divatcikkek I

Női selyem esernyő alkalmi vétel	1.75 kr.
Női selyem övek, fekete és színes	50—95 "
Női selyem gumi övek, fekete és színes	95—1.50 "
Női kiegészítők, bőrből legujabb.	45—90 "
Női selyem nyakkendők és divatos gallérok.	

Női harisnyák I

Női harisny. kötött szín. és fekete párja	85 kr.
Női harisnyák színes csíkos legujabb divat párja	39 "
Női harisny. mintázott tiszta cernából párja	59 "
Női harisny. flour fek. alkalmi vét. párja	65 "
Női harisny. flour áttört egész fin.	95 "